

Raport z badań diagnostycznych Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 w Poznaniu

FUNDACJA UNIwersYTETU
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

www.fundacja.ppnt.poznan.pl

www.cbdesk.pl

Wykonanie

Monika Jaślarz

Norman Kwiatkowski

Magdalena Przysiałowska

Weronika Sochańska

we współpracy z dr Agnieszką Rosińską i Bernardem Żołyniakiem
na zlecenie CBDeSK

Poznań, czerwiec 2013

Zawartość

Wprowadzenie.....	4
Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Poznaniu – słowo wstępu.....	5
Oferta	5
Działalność Młodzieżowego Domu Kultury w kontekście rozwoju polityki do spraw dzieci i młodzieży Unii Europejskiej, Rzeczypospolitej Polskiej i Miasta Poznania.....	8
Młodzieżowy Dom Kultury a Strategia Unii Europejskiej	8
Młodzieżowy Dom Kultury a Strategia Rzeczypospolitej	10
Młodzieżowy Dom Kultury a Strategia Miasta Poznania.....	12
Podsumowanie.....	15
Kontekst teoretyczny badań.....	16
Wstęp.....	16
Działalność MDK a strategie psychoprophylaktyczne.....	16
Rozwój tożsamości u dzieci i młodzieży w koncepcjach psychologicznych.....	16
Rozwój poprzez sztukę.....	18
Edukacja nieformalna	19
Domy kultury w środowisku lokalnym.....	20
Rola domów kultury w animacji środowiska lokalnego.....	20
Konsekwencje braku instytucji edukacji i kultury	21
Budowanie zaufania społecznego.....	22
Podsumowanie.....	23
Cele Diagnozy.....	24
Badanie.....	25
Teoretyczny model badanych zmiennych.....	25
Plan badań diagnostycznych.....	26
Opis narzędzi badawczych.....	27
Opis badanych grup.....	28
Wyniki badań.....	29
Wywiady środowiskowe.....	29
Badania ankietowe.....	31
Analiza wyników ankiet dla młodzieży.....	31
Wnioski:.....	37
Analiza wyników ankiet dla dzieci.....	38
Wnioski:.....	41
Wnioski z ankiet dla wychowanków.....	41

Analiza wyników ankiet dla rodziców.....	43
Wnioski.....	47
Analiza wyników ankiet dla Nauczycieli.....	48
Wnioski część I: Kwestie formalno – administracyjne.....	58
Wnioski część II: Kwestie merytoryczno – organizacyjne.....	59
Wnioski część III: Wizja.....	60
Wnioski i rekomendacje.....	61
Wnioski.....	61
MDK jako organizacja.....	61
Nauczyciele.....	61
Dzieci i młodzież.....	61
Rodzice.....	62
MDK2 w społeczności lokalnej.....	62
Rekomendacje.....	62
Działania lokalne.....	62
Rozwój instytucji.....	63
Literatura.....	66
Załączniki.....	68
Załącznik nr 1 Ankieta dla młodzieży.....	68
Załącznik nr 3 Ankieta dla Rodziców dzieci.....	72
Załącznik nr 4 Ankieta dla pracowników pedagogicznych.....	74
Kontakt.....	79

Wprowadzenie

Diagnozę Młodzieżowego Domu Kultury nr 2¹ przeprowadzili pracownicy Centrum Badań i Działań Społeczno-Kulturowych działającego przy Fundacji UAM w Poznaniu oraz studenci psychologii UAM specjalności *Animacja społeczności lokalnych*. Diagnozę sporządzono od marca do czerwca 2013r.

Badano m.in. opinie i odczucia pracowników, wychowanków oraz rodziców wychowanków względem MDK2, nauczycieli tam pracujących, warunków placówki, infrastruktury, atmosfery i innych. Diagnozą objęto również pobliskie instytucje, głównie przedszkola, szkoły podstawowe, licea i in.

Cele diagnozy to:

- opis funkcjonowania MDK2,
- analiza ustosunkowania pracowników oraz osób korzystających z oferty do Młodzieżowego Domu Kultury nr 2
- zbadanie, jak Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 jest spostrzegany w lokalnym środowisku i jaką rolę przypisują mu członkowie lokalnej społeczności

---

¹ Na potrzeby raportu Młodzieżowy Dom Kultury będzie odąd nazywany mianem „MDK” lub „MDK 2”.

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Poznaniu – słowo wstępu

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 jest placówką działającą od 1973 roku. Wspiera działalność wychowawczą dzieci i młodzieży. Zapewnia możliwość rozwoju zainteresowań artystycznych oraz wpływa na sposób spędzania wolnego czasu. Pracownicy Młodzieżowego Domu Kultury dbają o rozwój dzieci nie tylko w zakresie edukacji formalnej, ale i jej uzupełnienia - edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Młodzi ludzie tylko w takich placówkach mają możliwość zdobycia doświadczeń, będących uzupełnieniem zajęć szkolnych.

W zajęciach w MDK nr 2 uczestniczą dzieci od 5 do ok. 18 roku życia. Placówka dysponuje 12-stoma salami w których 25 ciu instruktorów pracuje z dziećmi. Uczestnikami zajęć są tak pojedyncze osoby, jak i całe grupy szkolne.

Oferta

Oferta zajęć Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 jest bogata. Aby umożliwić zapoznanie się z ofertą, przedstawimy krótko wszystkie typy zajęć organizowanych w placówce.

Odbывают się tu zajęcia teatralne, których realizacją zajmuje się m.in. *Zespół Teatralny EKSPOZYCJA*, działający od ponad 8-miu lat. „W skład zespołu wchodzi młodzi ludzie, dlatego też na warsztat brane są przede wszystkim sprawy im bliskie, dotyczące bezpośrednio ich pokolenia. Głębia relacji międzyludzkich, ich wielowarstwowość i wynikające z niej nieporozumienia prowokują nas do szukania prawdy o nas samych” - tak o zajęciach wypowiadają się pracownicy MDK nr 2. Kolejnym zespołem są *Małe Formy Teatralne*. Zespół działa w tych grupach wiekowych od września 1999r. Podstawową formą zajęć są warsztaty teatralne, które mają na celu przygotowanie dzieci i młodzieży do pełnienia ról społecznych, wdrażaniem w typ aktywności grupowej oraz zaspokajanie potrzeb rozwojowych w zakresie aktywności poznawczej i ruchowej.

Kolejnym typem są zajęcia plastyczne. Przykładowymi realizatorami tego obszaru

są uczestnicy *Młodzieżowego Klub Rysunku i Malarstwa, czy Koła Ceramiki i Sztuki Użytkowej*. Celem tych grup jest „pobudzanie i rozwijanie twórczej wyobraźni przestrzennej i kształcenie wrażliwości wzrokowej, dotykowo-ruchowej, uwrażliwienie na piękno rzeźby. Na zajęciach uczestnicy poznają charakter, strukturę i właściwości takich materiałów jak glina, skóra, drewno itd.”

Następna grupa zajęć koncentruje się wokół tematyki tańca. Młodzieżowy Dom Kultury w swojej ofercie opisuje kilka zespołów, m.in. zespół „Akcent”, a więc formacja zajmująca się tańcem nowoczesnym, który posiada w swoim dorobku wiele nagród i wyróżnień w konkursach ogólnopolskich.

Ponadto, MDK w swojej ofercie posiada zajęcia dla miłośników dobrej literatury, np. *Klubu Poetów i Pisarzy* oraz zajęcia dla osób pasjonujących się muzyką. Są tu zespoły osób grających na gitarze, które wykonują utwory latynoamerykańskie, celtyckie, klasyczne i jazzowe. W MDK można również uczyć się gry na innych instrumentach, np. na fortepianie.

Ostatnią grupą zajęć w Młodzieżowym Domu Kultury nr 2 są zajęcia bazujące na przekazywaniu wiedzy. Działa tu m.in. *Klub Młodego Matematyka*. Zajęcia te skierowane są do uczniów gimnazjów i szkół średnich (liceum, technikum). Celem zajęć jest usystematyzowanie i pogłębienie już posiadanej wiedzy z matematyki, jak również nauczanie praktycznych technik rozwiązywania zadań egzaminacyjnych.

Liczbowe przedstawienie tej oferty wygląda następująco :

Teatr

Pracownia Edukacji Teatralnej i Literackiej – liczba kół – 22 , ilość godz. - 74 ,w tym przedszkola – 52 osoby, SP – 63 osoby, Gim. – 14 osób, P/G – 47 osób, razem – **176** osób.

Plastyka

Pracownia Działań Plastycznych – liczba kół – 31 , ilość godz. – 89, w tym przedszkola – 70 osób,

SP – 139 osoby , Gim. – 21, P/G – 20 osób, razem – **250** osób.

Taniec

Pracownia Tańca i Umuzykalnienia – liczba kół – 38 , ilość godz. – 123, w tym przedszkola – 19 osób, SP – 113 osób, Gim. – 25 osób, P/G – 122, razem – **279** osób.

Pracownia Rozwoju Osobistego – liczba kół – 18, ilość godz. – 37, w tym przedszkola – 50 osób, SP – 40 osób, Gim. – 14, P/G – 4, razem – **108** osób.

Razem

Liczba kół – 107, ilość godz. – 323, w tym przedszkola – 191 osób, SP – 355 osób, Gim. – 74, P/G – 193 osób , razem – **813** osób.

Działalność Młodzieżowego Domu Kultury w kontekście rozwoju polityki do spraw dzieci i młodzieży Unii Europejskiej, Rzeczypospolitej Polskiej i Miasta Poznania

W poniższym rozdziale podjęto próbę przedstawienia zapisów strategii globalnych oraz lokalnych, dotyczących młodzieży i kultury. Ich ilość i szczegółowość zapisów odnoszących się do tej tematyki jest ogromna, w związku z czym wymieniono tu tylko te, które najlepiej obrazują, jak ważnym z perspektywy strategii Unii Europejskiej, Rzeczypospolitej Polskiej, czy wreszcie miasta Poznania, jest utrzymanie Młodzieżowych Domów Kultury w dobrym stanie, a nawet inwestowanie w ich rozwój, jako placówek szerzących idee demokracji oraz partycypacji społecznej, rozwijających funkcjonowanie poznawcze i społeczne dzieci oraz młodzieży, a ponadto przygotowujących do podejmowania wysiłków związanych z wyższą edukacją, do efektywnego wchodzenia na rynek pracy, a ponad wszystkim do harmonijnego życia w społeczeństwie.

Młodzieżowy Dom Kultury a Strategia Unii Europejskiej

„– rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

– liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;

– wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%”²

To tylko niektóre z celów ogólnych i szczegółowych opisanych w dokumencie Unii Europejskiej dotyczącej strategii rozwoju UE do roku 2020. Cele te zakładają znaczny wkład Unii w rozwój ludzi młodych i to nie tylko tych, którzy są na rynku pracy, ale także

² Komunikat Komisji. Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. (2010). Komisja Europejska. Bruksela. str. 5-6

tych, którzy są w trakcie podstawowej edukacji. Przedstawiciele Unii podkreślają, iż rozwój zawodowy młodego człowieka – a co się z tym wiąże - jego wkład w gospodarkę lokalną, ale i globalną – zaczyna się na długo przed tym, zanim faktycznie rozpoczyna on pracę.

Jeden z siedmiu przewodnich projektów tej strategii: „*Młodzież w drodze*” – jest to: „*projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;*”³. Program jest oparty na założeniu, że nie zawsze wynik nauczania, na przykład w postaci ocen, czy procentów jest najistotniejszy, a właśnie proces nauczania i różnorodność składowych tego procesu są lepszym predyktorem dobrych wyników systemu kształcenia i w rezultacie jego efektywności – w przełożeniu na sukces zawodowy odniesiony przez młodego człowieka. Projekt ten promuje różnorodność i innowacyjność systemów kształcenia, w których sam młody człowiek partycypuje w jego tworzeniu i ma aktywny wpływ na to, czym zajmował się będzie w przyszłości. Z zapisów wynika, że Unia Europejska zdecydowała się „*działać na rzecz oficjalnego uznania uczenia się nieformalnego i pozaformalnego*”⁴, – w co wpisuje się charakter zajęć prowadzonych w Młodzieżowych Domów Kultury, zajęć pobudzających kreatywność i umiejętności współpracy, a niebudzących wzajemnej konkurencji u młodzieży.

Inny dokument Komisji Unii Europejskiej wyznacza osiem kluczowych kompetencji człowieka, które „*mają istotne znaczenie w społeczeństwie wiedzy i gwarantują większą elastyczność siły roboczej, umożliwiając jej szybsze dostosowanie się do stałych zmian w świecie, w którym zachodzą coraz liczniejsze wzajemne powiązania. Stanowią również ważny czynnik innowacji, produktywności i konkurencyjności, a ponadto mają wpływ na motywację i zadowolenie pracowników oraz jakość pracy*”⁵ a są to:

- (1) porozumiewanie się w języku ojczystym,
- (2) porozumiewanie się w języku obcym,
- (3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,

---

3 tamże

4 Komunikat Komisji. Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. (2010). Komisja Europejska. Bruksela. str. 15

5 Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. W sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie. (2006). Parlament Europejski. Bruksela.

- (4) kompetencje informatyczne,
- (5) umiejętność uczenia się,
- (6) kompetencje społeczne i obywatelskie,
- (7) poczucie inicjatywy i przedsiębiorczość,
- (8) świadomość i ekspresja kulturowa.

W kontekście tego raportu, zwrócono uwagę na ósmą kompetencję. Wydaje się, że formalna edukacja szkolna nie jest w stanie zapewnić wystarczającego jej rozwoju, gdyż skupia się ona szczególnie na rozwijaniu pierwszych pięciu kompetencji. Świadomość i ekspresję kulturową musi młody człowiek rozwijać we własnym zakresie lub właśnie w miejscu takim, jakim jest Młodzieżowy Dom Kultury. Podkreślić należy jednak, że MDK intensywnie rozwija również inne kompetencje z tej listy, w tym, kompetencje społeczne i obywatelskie oraz poczucie inicjatywy i przedsiębiorczość. Z profilu działalności i wyników diagnozy wynika, że jest to miejsce, w którym młodzi ludzie uczą się współpracy ze swoimi rówieśnikami, ale też z dziećmi i młodzieżą w innym wieku, a nawet osobami dorosłymi - nauczycielami, z którymi mają bezpośredni i osobisty kontakt. Ponadto MDK daje możliwość podejmowania własnych inicjatyw, co jest niezwykle istotne z punktu widzenia rozwijania własnej sprawczości – tak niezbędnej do wykształcenia potrzeby przedsiębiorczości.

Młodzieżowy Dom Kultury a Strategia Rzeczypospolitej

Aby analizować założenia strategiczne dotyczące Młodzieżowego Domu Kultury w obrębie polityk krajowych, należy sięgnąć między innymi do dokumentów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, czy tych tworzonych przez Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów. Wszystkie one we fragmentach odnoszą się do Młodzieżowych Domów Kultury i w sposób bardzo kompleksowy uzasadniają ich istnienie. Widać to na przykład w dokumencie strategicznym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który wyznacza takie cele ogólne, jak:

- rozwój szkolnictwa artystycznego, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz unowocześnianie programów edukacji artystycznej i dostosowanie ich do rynku pracy

- wzmocnienie efektywności działania i roli instytucji artystycznych w kreowaniu sfery kultury, w tym i promocji polskiej twórczości artystycznej,
- stworzenie systemu wspierania współczesnej twórczości artystycznej, stworzenie instytucji zajmujących się jej dokumentowaniem, gromadzeniem i udostępnianiem.⁶

Cele te pokazują, jak istotne dla Ministerstwa jest wspieranie instytucji artystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa artystycznego, do którego zalicza się również nauczanie w ramach Młodzieżowych Domów Kultury, które mogą przygotować do późniejszego ubiegania się o przyjęcie do liceów artystycznych, czy nawet artystycznych uczelni wyższych. Jako przykład realizacji takiego celu można podać „NARODOWY PROGRAM KULTURY WSPIERANIA DEBIUTÓW I ROZWOJU SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH „MAESTRIA””, którego celem w latach 2004–2020 jest m.in. podniesienie jakości szkolnictwa artystycznego w Polsce oraz zwiększenie dostępności do kształcenia artystycznego w regionach.

Kolejnym dokumentem, który wydaje się być kluczowym gdy mowa o strategii rozwoju Rzeczypospolitej jest raport „Polska 2030”, który został opublikowany w 2012 roku przez zespół doradców strategicznych pod przewodnictwem Ministra Boniego⁸. Ten niezwykle obszerny raport analizuje różne aspekty funkcjonowania obywateli, w tym również aspekty związane z edukacją i kulturą. Projekt strategiczny przedstawiony w tym dokumencie stawia sobie za cel poprawę jakości życia Polaków, definiując jakość życia, jako dobrostan w różnych obszarach życia, a wymieniono ich jedenaście, z których przytoczyć w tym miejscu warto takie, jak: „*udział w kulturze (co jest ważne dla prorozwojowego potencjału kreatywności)*” czy „*sprawna sieć bezpieczeństwa socjalnego nastawionej na pomoc, której celem jest zwiększenie szans na aktywność społeczną i zawodową i dbałą o przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia*”⁹. Projekt „Polska 2030”

⁶ Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004–2020. (2003). Ministerstwo Kultury, Warszawa.

⁷ tamże

⁸ Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju. (2012). Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Warszawa.

⁹ Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju. T. 2. (2012). Kancelaria Prezesa

składa się z trzech filarów, z których dwa obejmują: Kapitał Ludzki (Filar Innowacyjności) oraz Kapitał Społeczny (Filar Efektywności). *„Kluczowa, jako podstawa innowacyjności jest edukacja. W okresie transformacji wykształcenie stało się głównym czynnikiem dywersyfikującym społecznie, choć zarazem może być (...) najlepszym narzędziem wyrównującym szanse i możliwości poprzez poprawę kapitału kulturowego, na czym winna skupiać się szkoła i system nauczania.”¹⁰* Takimi słowami zaczyna się opis Filaru Innowacyjności – należy podkreślić, jak ważną rolę w tym procesie pełnią Młodzieżowe Domy Kultury, a raczej aktywność przez nich pobudzana. Jak pokazują dane przedstawione w tym raporcie, na rynku pracy rośnie popyt na nierutynowe umiejętności, czy to manualne, czy analityczne i interaktywne. Jak piszą doradcy premiera: *„takie rodzaje umiejętności zależą często od bogactwa zaplecza kulturowego pozyskiwanego w domu rodzinnym lub podczas edukacji. Rośnie więc waga dostępności kapitałów kulturowych, a jednym ze sposobów jest stymulacja nawyków uczestnictwa w kulturze, choćby poprzez lekturę książek, czy powrót do szkół przedmiotów związanych ze sztuką. Dane na temat Polski w tej dziedzinie, ujawniają słabości i otwierają pole do podejmowania szerokich działań.”¹¹* Aby budować ten potencjał kreatywności należy mnożyć instytucje zapoznające młodego człowieka z kulturą, a na pewno wspierać te już istniejące.

Młodzieżowy Dom Kultury a Strategia Miasta Poznania

Po analizie strategii globalnych, czas przyjrzeć się strategii *de facto* najważniejszej, bo lokalnej. Strategia miasta Poznania uchwalona została w roku 2010, a obecnie jest aktualizowana, a więc jest właściwy moment na jej analizę oraz dyskusję o jej zapisach. Według tej strategii Poznań roku 2030 jest *„miastem metropolitalnym o silnej gospodarce i wysokiej jakości życia, opierającej swój rozwój na wiedzy”¹²*.

Rady Ministrów. Warszawa. str.42

¹⁰ tamże, str.32

¹¹ Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju. T. 2. (2012). Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Warszawa. str. 53

¹² Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 10

Celem strategicznym, który interesuje nas w kontekście tego raportu jest „*zwiększanie znaczenia miasta, jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu*”, którego celami pośrednimi są: „*tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego*” oraz „*uzyskanie przez Poznań rangi międzynarodowego centrum kultury i turystyki*”¹³. Drugim, niezwykle istotnym celem strategicznym wydaje się być „*poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta*”. Cel ten mieści w sobie takie cele szczegółowe, jak: „*humanizacja przestrzeni osiedlowej*”, „*rozwój kapitału społecznego, budowanie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego*”, czy w końcu „*podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania*”¹⁴. Jak widać na tych przykładach, w strategii miasta poświęcono trochę uwagi również takim problemom, jak dostęp do kultury czy edukacja młodzieży. Jest to zatem kwestia ważna dla rozwoju miasta zgodnego ze strategią 2030 i Młodzieżowe Domy Kultury niewątpliwie przyczyniają się do tego, aby wizja Poznania 2030 stała się realna. Szczególnie, jest to widoczne, gdy spojrzymy na zdefiniowane w strategii wyzwania stojące przed miastem, np. „*wypracowanie systemu działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu*”, „*poprawa jakości kształcenia*”, a ponadto „*wykreowanie produktu kulturalnego Poznania w związku z realizacją jego funkcji metropolitalnych*”¹⁵. Urzędnicy pisząc strategię postawili sobie, ale i mieszkańcom miasta wyzwania niezwykle istotne dla jego rozwoju, ale też wymagające i trudne do wykonania bez wsparcia instytucji, w tym wypadku instytucji kulturalnych, czy edukacyjnych.

Dokument „Poznań 2030” zawiera także programy strategiczne, które uszczegóławiają cele i sprawiają, że stają się one namacalne i rzeczywiste. Programów jest dwadzieścia jeden i zawierają w sobie wszystkie aspekty funkcjonowania miasta – od strategii finansowych i energetycznych, przez aspekty edukacyjne, do kreowania przestrzeni i atrakcyjności turystycznej. Wydaje się niezwykle znaczące, że działalność Młodzieżowych Domów Kultury wpisuje się w aż pięć z dwudziestu jeden programów! A są to: *Aktywny wypoczynek w Poznaniu*, *Kulturalny Poznań*, *Mieszkajmy w Poznaniu*, *Obywatelski Poznań*, *Poznań wrażliwy społecznie* oraz *Wysoka jakość edukacji i*

13 Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 11

14 tamże

15 Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 73-79.

wychowania.

Celem programu *Kulturalny Poznań* jest „zapewnienie powszechnego dostępu do oferty kulturalnej oraz tworzenie warunków do aktywnego korzystania z niej przez mieszkańców i studentów¹⁶”, co Młodzieżowe Domy Kultury realizują nie tylko organizując imprezy, podczas których społeczność lokalna może obcować z kulturą, ale stwarzają warunki do tego, aby współtworzyła ona tę kulturę.

Program *Wysoka jakość edukacji i wychowania* jest, dzięki dostępności bezpłatnej oferty, w całości realizowany przez Młodzieżowe Domy Kultury. Jego celem jest: „stworzenie równych szans dla zapewnienia rozwoju osobowego i zaspokojenie potrzeb edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, (...) stworzenie warunków dla rozwoju uczniów zdolnych, kulturotwórcze promieniowanie (...) na otoczenie”¹⁷ i wiele innych. To samo dotyczy programu *Aktywny wypoczynek w Poznaniu*. Stawia on sobie za cel „rozwój terenów rekreacyjnych będących istotnym elementem struktury miasta oraz jakości życia mieszkańców”¹⁸. Młodzieżowe Domy Kultury, razem z ich boiskami i innymi terenami rekreacyjnymi, należą niewątpliwie do miejsc, w których duża część młodzieży Poznańskiej konstruktywnie spędza swój wolny czas.

„Poznań wrażliwy społecznie” oraz „Obywatelski Poznań” to dwa programy, które niezwykle współbrzmiają ze sobą, nie tylko nazwą, ale i treścią. Pierwszy z nich zakłada, że wykreuje Poznań, jako miasto wrażliwe na problemy społeczne mieszkańców i „efektem działań podejmowanych w ramach programu będzie m.in. postrzeganie przestrzeni miejskiej i usług społecznych, jako przyjaznych rodzinie.”¹⁹ Drugi natomiast stawia sobie za cel „wzmocnienie podmiotowości obywateli i ich wspólnot oraz stwarzanie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego”²⁰. Młodzieżowe Domy Kultury, a raczej ich pracownicy, również stawiają sobie za cel wspieranie instytucji, jaką jest rodzina, budowanie zaufania do instytucji publicznych, do państwa oraz systemu

16 Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 151-155.

17 Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 218-224.

18 Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 127-132

19 Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 170-176.

20 Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. str. 167-169.

demokratycznego, a ponadto dzięki wspieraniu inicjatywy oraz samorządności, kreują swoich podopiecznych na przyszłych aktywnych uczestników społeczeństwa obywatelskiego.

Podsumowanie

Rozdział ten jest jedynie zasygnalizowaniem tego, jak wielką rolę pełnią Młodzieżowe Domy Kultury w realizacji strategii rozwoju, zarówno tych globalnych, jak i regionalnych. Strategie są tworzone po to, aby pewne wizje, na temat tego jak chcemy, aby wyglądał świat, w którym żyjemy, lub będą żyły nasze dzieci, miały szanse nabrania rzeczywistych kształtów i urealnienia się w przyszłości. Jak widać na podstawie przytoczonych fragmentów, Młodzieżowe Domy Kultury są niezbędnym ogniwem łączącym teraźniejszość z tą wymarzoną przyszłością. Zatem jeżeli chcemy, aby świat kreowany w zaciszu pracowni strategicznych stał się światem pełnym dźwięków i kolorów, czyli namacalnym – wspierajmy i doceniajmy działalność instytucji edukacyjnych i kulturowych, m.in. Młodzieżowych Domów Kultury, bo jak widać na podstawie analiz Komisji Unii Europejskiej, kompetencje kreowane w tych instytucjach są kompetencjami kluczowymi do tego, aby nasz świat rozwijał się w obranym przez nas kierunku.

Kontekst teoretyczny badań

Wstęp

Sporządzając diagnozę takiej instytucji jak Młodzieżowy Dom Kultury należy zadać sobie pytanie, dlaczego właściwie taka instytucja funkcjonuje, na co wpływa, jakie są bezpośrednie i pośrednie jej działania, czemu przeciwdziała i co się dzięki niej rozwija. Odpowiedź na te pytania wskazuje na dwa ważne aspekty, na które oddziałuje na placówka. MDK 2 działa na wielu polach. Realizuje zadania edukacyjne, wychowawcze, kulturalne, profilaktyczne, opiekuńcze, prozdrowotne, sportowe i rekreacyjne. Przykładami takich aktywności są po pierwsze działanie na rzecz integracji środowiska lokalnego oraz po drugie, jego animacja oraz profilaktyka psychologiczna młodzieży i dzieci. Zadania te są opisane między innymi w statucie MDK²¹ oraz określone w Ustawie o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 roku (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami). Zostaną tu opisane główne aspekty działań Młodzieżowego Domu Kultury nr2

Działalność MDK a strategie psychoprofilaktyczne

Rozwój tożsamości u dzieci i młodzieży w koncepcjach psychologicznych

Należy podkreślić znaczenie momentu w życiu, w którym znajdują się adresaci działań MDK 2. Jest to okres tworzenia się tożsamości oraz poczucia własnej skuteczności, która rzutuje na dalsze funkcjonowanie jednostki, ale również na jej aktywność w społeczeństwie. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na najistotniejsze teorie rozwoju tożsamości, mianowicie teorie Erika H. Eriksona oraz Jamesa Marcii wraz z rozszerzeniem jego teorii autorstwa K. Luyckx.

Według koncepcji Erikson'a najistotniejsze w kształtowaniu tożsamości jest pozytywne rozwiązywanie kryzysów życiowych, które są decydującym elementem budowy osobowości człowieka. Erikson wyróżnił osiem okresów w rozwoju człowieka. W przypadku odbiorców działania MDK. najważniejsze są stadia występujące w dzieciństwie

²¹ http://www.mdk2.pl/images/mdk2/statut_10.09.2012.pdf

i okresie dojrzewania. Na przykład, w wieku szkolnym dziecko rozwiązuje konflikt *pracowitość vs poczucie niższości*, którego rezultatem będzie umiejętność (lub nie) wyłożonej pracy i poczucie kompetencji oraz związane z nimi poczucie własnej wartości, które wiąże się z oceną otoczenia. W okresie pokwitania młody człowiek przechodzi natomiast przez kryzys *tożsamość vs pomieszanie tożsamości*, który jest niezmiernie istotny dla kształtowania się jego tożsamości. To w tym czasie człowiek odkrywa role, jakie pełni w społeczeństwie i ma okazję odkryć swoje talenty i uzdolnienia. Kreuje się właśnie jego tożsamość psychospołeczna. W wypadku negatywnego przejścia przez ten kryzys, młody człowiek nie jest pewny swojej roli w społeczeństwie, następuje kryzys tożsamości.

James Marcia wyróżnił z kolei cztery statusy tożsamości, związane z dwoma aspektami: eksploracją, czyli poszukiwaniem alternatyw dla różnych działań, sprawdzaniem swoich możliwości, celów oraz zobowiązaniem, a więc podejmowaniem istotnych dla młodego człowieka decyzji związanych z wyborem drogi życiowej, celami, wartościami. W zależności od układu (obecność lub nieobecność) tych form rozwoju, tworzą się cztery możliwości rozwiązania konfliktu w postaci czterech statusów tożsamości: tożsamość osiągnięta (dobrze zintegrowana osobowość, wydajna w pracy), moratoryjna (zintegrowana, nonkonformistyczna, niespokojna), nadana (konwencjonalizm, rygoryzm moralny, wzmożona kontrola nad emocjami) i rozproszona (kruchy system obrony ja, unikanie związków, niechęć do pracy).

Koncepcję Marcii rozwinął K. Luyckx wraz ze współpracownikami. Według nich, eksploracja i zobowiązanie nie następują po sobie etapowo, ale są przenikającymi się, złożonymi procesami, a kształtowanie osobowości jest związane z procesem nazywanym cyklem formowania zobowiązań, w którym momenty eksploracji i zobowiązania przeplatają się i powtarzają. Dzięki temu młoda osoba ma możliwość próbowania swoich sił oraz oceniania własnych doświadczeń zgodnie ze swoimi wartościami i celami. W przypadku ich niezgodności cykl doświadczania i eksplorowania powtarza się, zapewniając przestrzeń do kolejnych poszukiwań. Z punktu widzenia analizy wpływu takich ośrodków jak Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 na młodych ludzi warto wymienić wyniki badań²²

22 Praca magisterska Ewy Sasiak pt. *Działalność zorganizowana a rozwój tożsamości w okresie dorastania* pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Izabeli Brzezińskiej (Instytut Psychologii UAM) oraz Luyckx, K., Schwartz, S. J., Berzonsky, M. D., Soenens, B., Vansteenkiste, M., Smits, I., Goossens, L. (2008). Capturing ruminative exploration: extending the four-

opartych na teorii Luyckx i wsp., dzięki któremu wiemy, iż **zaangażowanie w społecznie akceptowane i dostępne formy aktywności pomaga młodym ludziom w pomyślnym przejściu kryzysu tożsamości**. „Działalność zorganizowana młodzieży jest analizowana jako wartościowy kontekst rozwoju tożsamości, umożliwiając podjęcie takich zaangażowań, a także eksplorowanie obszarów zainteresowań, odkrywania pasji i zdobywania wiedzy o sobie, zatem **wspierający formowanie tożsamości osiągniętej**.”²³

Rozwój poprzez sztukę

Dlaczego rozwój poprzez sztukę jest istotny? Istnieje wiele czynników wspierających potrzebę edukacji kulturalnej. Po pierwszej, jak stwierdzili autorzy raportu o regionalnych domach kultury, winno się „traktować kulturę jako dźwignię rozwoju społecznego”²⁴ – m.in. ze względu na wzrost kapitału społecznego. Sami urzędnicy są świadomi znaczenia rozwoju młodzieży poprzez sztukę. Jak wskazują wyniki badania *DNA miasta*, urzędnicy na pytanie o wydatki miast w razie pojawienia się znaczących środków na kulturę, odpowiedzieli (48% respondentów), że pieniądze te powinny zostać wydane na zainteresowanie kulturą młodzieży.²⁵ Ponadto, UNESCO podkreśla „socjokulturowy wymiar edukacji artystycznej [...] i [jej udział w] tworzeniu spójności społecznej”.²⁶

Edukacja poprzez sztukę uznawana jest dziś za niezwykle istotny element kształcenia – nie tylko w jego aspekcie merytorycznym (przekazywanie wiedzy), ale przede wszystkim jako środek budowania osobowości, pobudzający rozwój, poczucie własnej skuteczności. Potwierdzają to np. autorzy projektu programu edukacji kulturalnej Torunia, zleconego przez Urząd Miasta. Według nich, celami edukacji artystycznej są m.in. kształcenie do wartości moralnych i obywatelskich, czy przygotowanie do krytycznego korzystania z masowych środków przekazu. Natomiast znaczenia edukacji kulturalnej

---

dimensional model of identity formation in late adolescence. *Journal of Research in Personality*, 42, 58 – 82.

23 Praca magisterska Ewy Sasiak pt. *Działalność zorganizowana a rozwój tożsamości w okresie dorastania* pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Izabeli Brzezińskiej (Instytut Psychologii UAM)

24 http://www.obserwatoriumkultury.pl/files/study/regionalne_domy_i_orodki_kultury__analiza_funkcjonowania.pdf

25 https://www.dropbox.com/s/wpsucnvnwdly46b/miejskiepolkulturalne_fin.pdf (str. 70)

26 <http://www.unesco.pl/sourcesedu/>

realizowanej przez placówki odnoszą się m.in. do **stwarzania warunków do indywidualnego rozwoju** osobowości, do konfrontacji, oceny i wymiany doświadczeń, ochrony przed patologią i presją środowisk dysfunkcyjnych, rozwoju osobowości w aspekcie kreatywności, odpowiedzialności, wrażliwości, tolerancji, przygotowania do życia w społeczeństwie – kreowania właściwych postaw społecznych, umiejętności podejmowania decyzji, współpracy w grupie, stworzenia alternatywy dla braku pomysłów na gospodarowanie czasem wolnym od zajęć lekcyjnych, organizacji bezpiecznego czasu wolnego, programu edukacji realizowanego w placówkach jest **formą profilaktyki i zapobiegania patologiom, czy integracji środowiska**, promocji dzielnicy, miasta, gminy itd. na terenie kraju i za granicą wspierania samorządności i pełnienia ról społecznych.²⁷

Edukacja nieformalna

Kwestią niezwykle istotną w polityce młodzieżowej Unii Europejskiej jest edukacja nieformalna. Jej znaczenie akcentuje się na wielu polach. Powstały dwa ważne projekty w ramach UE: „Młodzież w działaniu” i „Uczenie się przez całe życie”. Edukacja nieformalna rozumiana jest jako proces zdobywania wiedzy i umiejętności, ale i kształtowania się postaw, wartości i przez to również tożsamości poprzez działania praktyczne. To proces zarówno edukacji indywidualnej, ale i grupowej. Jest to swoisty proces „doświadczenia życia”²⁸. Zgodnie z wnioskami płynącymi z analizy edukacji nieformalnej można powiedzieć, że jej **„najważniejszym celem jest nauczenie się bycia sobą**, dotyczy to także zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa.

„Zaangażowania trzeba się uczyć, tak jak uczymy się kultury demokratycznej i akceptacji w stosunku do mniejszości. Uczenie się być [learning to be], pozyskiwanie umiejętności życiowych, rozwijanie indywidualnego charakteru równocześnie z umiejętnościami społecznymi, obrona interesów, walczenie o konkretne cele, tworzenie koalicji i zespołów – wszystkie te elementy składają się na program nauczania edukacji

²⁷http://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/Konsultacje/strat_rozw_kult_2020_prog_edu_kult_proj.pdf

²⁸ <http://fundacja.kek.edu.pl/wp-content/uploads/2012/10/edukacja-nieformalna.pdf>

nieformalnej.²⁹ Edukacja nieformalna jest wspaniałym uzupełnieniem dla edukacji formalnej. W *Białej Księdze Unii Europejskiej* zaznacza się znaczenie edukacji nieformalnej jako części perspektywy holistycznego traktowania kształcenia; należy „z sukcesem połączyć nieformalne i formalne zakresy kształcenia, należy uwzględnić strategię rozwoju jednostkowego [...] kładąc nacisk na formy eksperymentalne, w których **sam proces kształcenia jest ważniejszy od jego rezultatów**”.

Domy kultury w środowisku lokalnym

Rola domów kultury w animacji środowiska lokalnego

Animacja według Edwarda Limbosa „polega na tym, aby tchnąć duszę, sens w grupę, zbiorowość, społeczeństwo i wywołać ożywienie, aktywność. Animacja jest zdecydowanie nastawiona ku przyszłości, ku zmianie osób, grup i struktur. Nie ma „animatorów” z jednej strony i „animowanych” – z drugiej: animuje się wspólnie. Animacja kulturalna różni się od „rozpowszechniania”, które ma na celu spowodowanie „konsumpcji” niektórych produktów kulturalnych.”³⁰

Jak wskazuje się w raporcie „Zoom na domy kultury”, w wielu dokumentach strategicznych (Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski; Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2009-2015) i pracach naukowych (Giza-Poleszczuk i in. 2000; Czapiński, Panek 2007) kładzie się nacisk na znaczenie kapitału społecznego i jego roli w zmianach społecznego-gospodarczych³¹. Tworzenie kapitału społecznego jest m.in. domeną takich instytucji, jak Młodzieżowe Domu Kultury. Dzięki nim społeczność lokalna ma szansę do integracji, współpracy, co przyczynia się do poczucia odpowiedzialności za funkcjonowanie społeczne lokalności.

Znaczenie Młodzieżowych Domów Kultury jest istotne również w opinii

²⁹ <http://fundacja.kek.edu.pl/wp-content/uploads/2012/10/edukacja-nieformalna.pdf> (str. 7)

³⁰ http://www.obserwatoriumkultury.pl/files/study/rola_instytucji_kultury_w_spoecznosciach_wiejskich_na_przykladzie_gminy_mielnik_w_województwie_podlaskim.pdf (str. 98)

³¹ http://www.zoomnadomykultury.pl/data/files/raport_zoom.pdf (str. 29)

urzędników. Według *badań DNA miasta*, znajdują się one na pierwszym miejscu listy placówek, które powinny być najważniejsze w planach rozwoju miasta.³²

Należy zatem rozpatrywać istnienie Domów Kultury z perspektywy społeczności lokalnej, która buduje przestrzeń również dla młodych ludzi, aby czuli się w niej bezpiecznie i mogli się bez oporów rozwijać.

Konsekwencje braku instytucji edukacji i kultury

Jednym z najważniejszych problemów wyłaniających się po analizie sytuacji braku instytucji publicznych związanych z edukacją i kulturą oraz organizacji młodzieżowych jest kwestia wykluczenia społecznego. Zasadniczymi celami Strategii Państwa dla Młodzieży są: tworzenie i wyrównywanie szans rozwoju, samorealizacji młodego pokolenia, stwarzanie szans dla rozwoju własnej aktywności młodego pokolenia i **przeciwdziałanie marginalizacji młodego pokolenia**. Co więcej, dr R. Szarfenberg z Uniwersytetu warszawskiego stwierdza³³ (za S. R. Chakravarty i C. D'Ambrosio, *The Measurement of Social Exclusion*, 2002), że jednym z głównych powodów marginalizacji społecznej jest właśnie **problem z dostępem do dóbr publicznych i instytucji**.

Ponadto należy stwierdzić, że młodzi ludzie są one wyjątkowo wrażliwi na zmiany³⁴ zarówno zachodzące w nich samych, jak i zmiany w ich otoczeniu. Każda zmiana społeczna czy wydarzenia polityczne o zasięgu społecznym dotyka podstawową jednostkę społeczną, czyli rodzinę. Ta zaś, razem z najbliższym otoczeniem (np. szkoła) wpływa w ogromnym stopniu na rozwój jednostki. Jak dr R. Szarfenberg zaznacza (za H. Silver), młodzież jest jedną z 23 grup zakwalifikowanych jako zagrożone wykluczeniem

³² https://www.dropbox.com/s/wpsucnvnwdly46b/miejskiepolkulturalne_fin.pdf (str. 69)

³³ http://rszarf.ips.uw.edu.pl/pdf/miws_panorama.pdf

³⁴ „W pięciu badaniach z różnych stron świata, obejmujących łącznie 39 tys. osób, stwierdzono, że młodzi ludzie mają znacznie większe ryzyko doświadczenia co najmniej jednego epizodu depresyjnego niż starsze pokolenia (Nesse i Williams, 1994); tłumaczy się to m.in. procesami cywilizacyjnymi (ryzyko depresji rośnie wraz z poziomem ekonomicznego rozwoju kraju), które znacznie silniej odbijają się na psychice młodych pokoleń niż osób starszych, dorastających w tzw. erze lęku po drugiej wojnie światowej”
(http://www.diagnoza.com/pliki/raporty/Diagnoza_raport_2011.pdf str. 163)

społecznym.³⁵ Należy zatem dbać z jak największą starannością o stworzenie miejsc i środowisk, które wspierają rozwój osobowy młodych ludzi.

Warto przytoczyć słowa autorów dokumentu dotyczącego integracji społecznej³⁶: „udział w życiu społecznym młodych ludzi o mniejszych szansach jest wskaźnikiem zdrowia naszych demokracji i społeczeństw. Głos najbardziej wrażliwej najdalej wysuniętej poza nawias społeczeństwa grupy młodzieży musi zostać usłyszany, ponieważ jej wkład, jej perspektywa i jej wiedza są nieocenione i unikatowe z punktu widzenia budowy lepszego społeczeństwa.”

Bezpośrednią konsekwencją sytuacji ewentualnego wykluczenia młodych ludzi są **koszty** ich późniejszej **reintegracji**, które ponosi państwo. Marek Liciński, prezes zarządu Federacji na Rzecz Reintegracji Społecznej Towarzystwa Psychoprofilaktycznego w swoim raporcie³⁷ zwraca uwagę na koszty programów reintegracji młodych ludzi, np. pobytów w zakładach poprawczych czy placówkach resocjalizacyjnych.

Budowanie zaufania społecznego

Kolejną konsekwencją zlikwidowania instytucji edukacji i kultury jest utrata zaufania społecznego, które budowane jest przez dziesięciolecia. Według Moniki Mularskiej-Kucharek „zaufanie społeczne, o którym decydują oczekiwania i odczucia o charakterze moralnym, trudniej osiągnąć, ponieważ przemiany kulturowe siłą rzeczy przebiegają wolniej, często w czasie pokolenia (Inglehart 1997; 1999)³⁸”. Jasnym jest zatem, że proces **budowania zaufania społecznego jest procesem czasochłonnym, ale przynoszącym nieocenione i długotrwałe zyski** w przyszłości. Wiąże się ono z tworzeniem kapitału społecznego wokół placówek. Według Colemana i Putmana „kapitał społeczny odnosi się tu do takich cech organizacji społeczeństwa, jak zaufanie, normy i powiązania, które mogą zwiększyć sprawność społeczeństwa ułatwiając skoordynowane

35 <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/files/ekonomiaspoleczna.pl/public/Biblioteka/2006.4.pdf> (str. 38)

36 http://www.mlodziez.org.pl/sites/mlodziez.org.pl/files/publication/216/pakiet_szkoleniowy_8_integracja_spoleczna_pdf_11781.pdf

37 http://www.tpp.org.pl/pliki/raport_o_systemie.pdf

38 http://www.studreg.uw.edu.pl/pdf/2011_2_mularska_kucharek.pdf (str. 80)

działania: <<Tak jak i inne postaci kapitału, kapitał społeczny jest produktywny, umożliwia bowiem osiągnięcie pewnych celów, których nie dałoby się osiągnąć, gdyby go zabrakło [...] Na przykład grupa, której członkowie wykazują, że są godni zaufania i ufają innym będzie w stanie osiągnąć znacznie więcej niż porównywalna grupa, w której brak jest zaufania [...]>>”³⁹

Istotne jest również analizowanie zaufania z punktu widzenia młodego człowieka. Proces budowania relacji z nauczycielem czy przewodnikiem lub mentorem jest procesem długim, ale trwałym. O znaczeniu zaufania w relacji młodzieży z instytucją/osobą wspominają autorzy raportu o uczestnictwie młodzieży.⁴⁰

Podsumowanie

Fakt istnienia takiej instytucji, jak dom kultury dla młodych ludzi jest istotny z kilku względów. Po pierwsze, jego funkcjonowanie może w znaczny sposób wesprzeć rozwój młodego człowieka - nie tylko osobowościowo (poprzez wsparcie pomyślnego przejścia przez kryzysowe momenty formowania tożsamości), ale również artystycznie, naukowo i społecznie. Rola edukacji nieformalnej jest nie do przecenienia i w sytuacji niewystarczającej jeszcze liczby instytucji zapewniającej taką formę wspierania rozwoju młodych ludzi w Polsce, Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 jest jednym z ważniejszych miejsc zaspokajania tej potrzeby wśród społeczności lokalnej.

Po drugie, nie można zapomnieć o znacznej roli, jaką MDK2 pełni dla społeczeństwa. Instytucje takie jak lokalne domy kultury pełnią rolę profilaktyczną również dla całej lokalności, nie tylko osób bezpośrednio z nią związanych. W przypadku Młodzieżowego Domu Kultury są to takie zadania, jak prewencja marginalizacji młodzieży i ich wykluczenia społecznego oraz budowanie zaufania społecznego wokół danej placówki. Koszty reintegracji wykluczonych osób uznaje się za bardzo wysokie. Uzupełniając je o koszty i czas budowania zaufania społecznego należy stwierdzić, że powołanie instytucji takich jak MDK2 jest nieocenione.

---

39 Robert Putnam, Robert Leonardi, Rafaella Y Nanetti: *Demokracja w działaniu: tradycje obywatelskie we współczesnych Włoszech*. Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak; Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego, 1995

40http://www.mlodziej.org.pl/sites/mlodziej.org.pl/files/publication/447/uczestnictwo_mlodziezy_pajp_czesc_1_pdf_89503.pdf

Cele Diagnozy

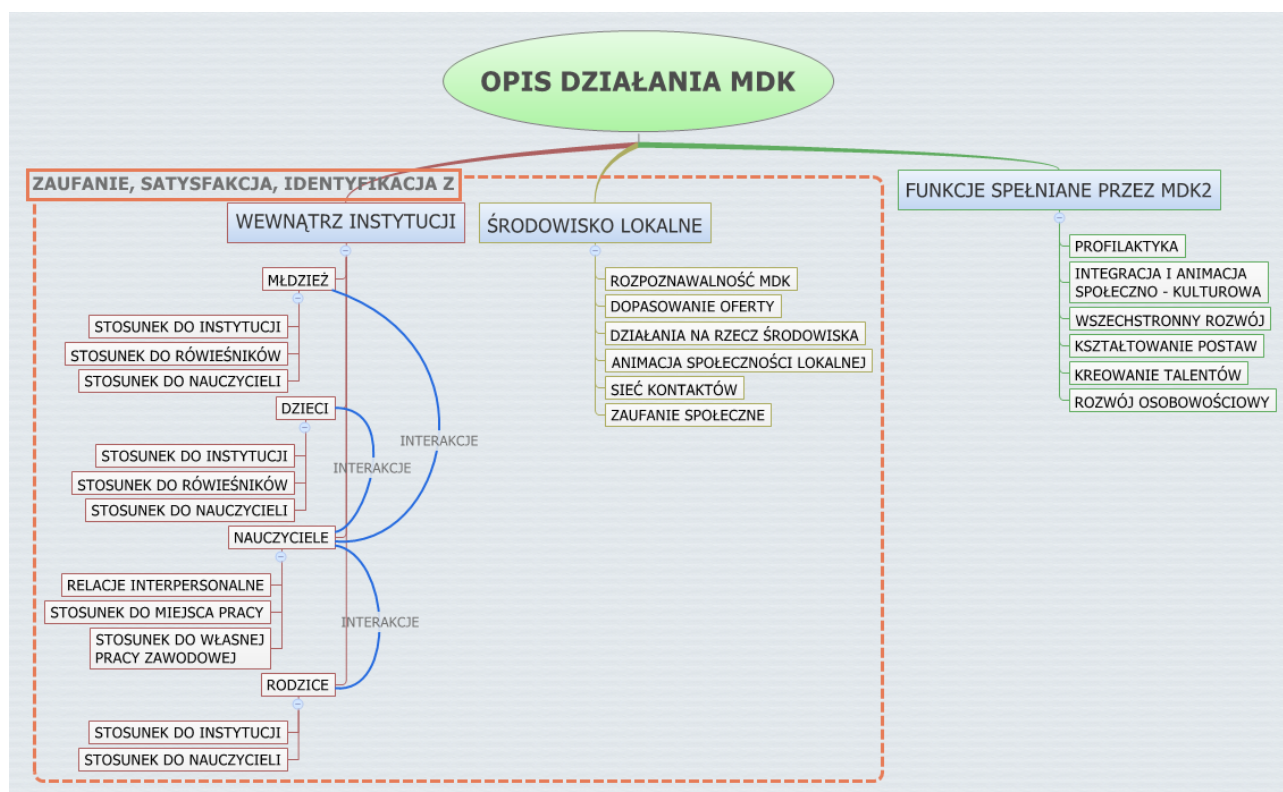
Głównym celem diagnozy było uzyskanie wiedzy na temat aktualnej działalności i funkcjonowania Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 w Poznaniu zarówno w kontekście merytorycznym, organizacyjnym jak i społecznym. Jest to pierwsza tak obszerna i szeroka diagnoza tej placówki. Dzięki diagnozie istnieje możliwość analizy czynników, które mają wpływ na poszczególne osoby jak i społeczność lokalną związaną z działalnością tej placówki.

Wiele projektów kierowanych do młodych osób jest oderwanych od szerszego kontekstu rozwoju miasta. W „Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2030” nie ma bezpośredniego odniesienia do polityki opisującej ten temat. Brak jest planowania wizji wieloletniej drogi rozwoju młodych osób. Poniższa diagnoza może posłużyć tworzeniu strategii budowania polityki do spraw dzieci i młodzieży w Poznaniu. Daje ona także podstawę do tworzenia nowych programów rozwoju w ramach edukacji nieformalnej, wspierania działalności istniejących społeczno-kulturalnych instytucji pracujących z dziećmi i młodzieżą, oraz tworzenia nowych ośrodków.

Badanie

Teoretyczny model badanych zmiennych

Funkcjonowanie instytucji oddziałującej na życie członków społeczności lokalnej poznańskich Winograd jest skomplikowane i złożone z wielu obszarów, dziedzin i wątków. Dlatego w diagnozie tej starano się oddać całą złożoność tego obrazu. Strukturę zmiennych, które zostały poddane analizie w trakcie tej diagnozy przedstawia Rys. 1.

Rys.1. Model badanych zmiennych

Źródło: Opracowanie własne

Analizie poddano trzy grupy czynników

1. Zaufanie, związane z poczuciem, że tak pojedynczym osobom, jak i instytucji jako całości można powierzyć istotne wartości, że nie zawiodą oni pokładanych nadziei na doświadczenie w kontakcie z nimi pozytywnych interakcji, Zaufanie jest

związane także z podzielenie wspólnych celów i wartości ⁴¹

2. Satysfakcja, a więc poziom, w jakim uczestnictwo w Młodzieżowym Domu Kultury umożliwia realizację istotnych potrzeb każdej z osób
3. Identyfikacja, a więc utożsamianie się. Zmienna ta związana jest z uznawaniem Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 za istotny element budujący poczucie tożsamości. Dotyczy przekonania osób o tym, że placówka ta uznawana jest za miejsce „swoje”, gdzie czuję się jak u siebie,

Opisane wyżej trzy grupy czynników zostały zanalizowane w odniesieniu do osób zaangażowanych w działalność Młodzieżowego Domu Kultury nr 2, czyli wewnątrz instytucji, oraz w odniesieniu do podmiotów ze środowiska lokalnego, a więc na zewnątrz instytucji

Opisując funkcjonowanie Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 wzięto pod uwagę także zmienną *Interakcje*, która związane są z przepływem informacji oraz poczuciem jakości kontaktu między osobami uczestniczącymi w życiu placówki.

Jednym z istotnych czynników z perspektywy celów diagnozy i tworzenia polityki młodzieżowej miasta jest także miejsce Młodzieżowego Domu Kultury jako placówki oświatowej w kontekście dokumentów związanych ze specyfiką jego działania, oraz funkcjami jakie spełnia. Starano się uzyskać odpowiedź na pytania o jej znaczenie dla profilaktyki i integracji społecznej. Ważne było też przyjrzenie się obszarom rozwoju młodych ludzi, na które MDK2 wpływa takim jak kompetencje społeczne, budowanie tożsamości, profilaktyka zachowań ryzykownych.

Plan badań diagnostycznych

Badania zostały zaplanowane ze szczególną dbałością o ich wartość merytoryczną i metodologiczną. Zastosowano wymaganą przy tego typu badaniach metodę triangulacji, czyli gromadzenie danych za pomocą wielu metod takich jak ankiety, wywiady środowiskowe, obserwacja. Osobom wypełniającym ankiety została zapewniona

---

⁴¹ Zaufanie społeczne jako nowoczesna forma patriotyzmu i obywatelskości. Raport z badań i konspekt warsztatów. Wyższa Szkoła Europejska im. Ks. Józefa Tischnera Kraków 2008

anonimowość i dobrowolność udziału. W Planie badań zostały ujęte następujące działania:

Działanie 1: Ustalenie głównych obszarów i celów diagnozy.

Działanie 2: Stworzenie szczegółowego planu.

Działanie 3: Studiowanie dokumentów.

Działanie 4: Opracowanie Narzędzi Badawczych.

Działanie 5: Przeprowadzenie badań ankietowych i wywiadów.

Działanie 6: Analiza wyników badań.

Działanie 6: Weryfikacja raportu i metaanaliza.

Działanie 7: Przedstawienie zainteresowanym wyników badań

Wszystkie działania zostały przeprowadzone od kwietnia do połowy czerwca 2013r.

Opis narzędzi badawczych

Do przeprowadzenia diagnozy wykorzystano trzy rodzaje technik badawczych: badania ankietowe, wywiady oraz obserwację. Przy formułowaniu pytań oraz wniosków korzystaliśmy również z dokumentów, m.in. statutu MDK 2.

Badaniem ankietowym objęto osoby związane bezpośrednio z Młodzieżowym Domem Kultury nr2. Ankieta powstała na bazie teoretycznego modelu badanych zmiennych, opisanego w powyższym rozdziale, z uwzględnieniem wniosków z obserwacji oraz rozmowy z dyrektorem MDK2 i specjalistą z CBDDeSK Bernardem Żołyńskim. W ankiecie znajdowały się przede wszystkim pytania zamknięte z dowolną lub jednokrotną liczbą odpowiedzi do wyboru. Kilka pytań dawało możliwość odpowiedzi otwartych. Zdecydowanie najobszerniejszą ankietą była ta stworzona dla pracowników pedagogicznych, gdyż wyróżniono w niej trzy ważne obszary badane, które nazwano w następujący sposób: *kwestie formalno-administracyjne*, *kwestie merytoryczno-organizacyjne* i *wizja*. Pozostałe ankiety składały się wyłącznie z pytań testowych z dowolną lub jednokrotną liczbą odpowiedzi do wyboru, były też zdecydowanie krótsze (ok.

10-15 pytań).

Kolejne narzędzie badawcze to wywiady, które przeprowadzono z przedstawicielami instytucji znajdującymi się w pobliżu MDK2. W strukturyzacji rozmowy pomógł krótki arkusz pytań.

Ostatnim narzędziem badawczym jest obserwacja, która stanowi nieodzowny element diagnozy. Bez badań obserwacyjnych nie byłibyśmy w stanie uzupełnić badań ilościowych o takie kwestie, jak np. atmosfera w badanej placówce, emocjonalne ustosunkowanie respondentów do badania itd.

Opis badanych grup

Ankietami objęto cztery grupy badawcze – pracowników pedagogicznych, młodzież i dzieci uczestniczące w zajęciach w MDK2 (sporządzono dla nich odmienne ankiety ze względu na stopień zrozumiałości pytań zależny od wieku respondentów) oraz rodziców dzieci i młodzieży. Ankietę dla pracowników pedagogicznych wypełnili niemal wszyscy nauczyciele (23 osoby), 33 dzieci oraz 46 osób młodych (a zatem w sumie 79 wychowanków MDK2) i 13 rodziców.

Niezwykle istotne dla pokazania całości funkcjonowania Młodzieżowego Domu Kultury było zebranie informacji w środowisku lokalnym obejmującym obszar dzielnicy. Swoje opinie wyrażali przedstawiciele placówek oświatowych, osoby zaangażowane w działalność samorządu, mediów czy duszpasterstwa.

Wyniki badań

Wywiady środowiskowe

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 położony jest w atrakcyjnej części Poznania, niedaleko znajduje się park Cytadela, a w okolicy mieszczą się instytucje oświatowe - przedszkola, szkoły podstawowe, licea - które nawiązały ścisłą współpracę z MDK 2. Charakter tej współpracy jest bardzo rozległy - część instytucji korzysta z zaplecza lokalowego jak np. przedszkola, które nie dysponują wystarczającą ilością pomieszczeń, znaczny procent tych instytucji korzysta z programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Szkoły podstawowe znajdujące się w pobliżu MDK 2 delegują dzieci w ramach zajęć, dając możliwość edukacji artystycznej, której szkoła nie jest w stanie zapewnić. Dzieci biorą także aktywny udział w zajęciach pozalekcyjnych, korzystając z bogatej oferty warsztatów.

Licea również nawiązały współpracę - młodzież bierze udział w zajęciach teatralnych, razem z MDK 2 licealiści przygotowują „Dni teatru”. W ramach współpracy dzieci i młodzież z pobliskich instytucji edukacyjnych mają możliwość wykorzystywania atutów lokalizacyjnych Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 - w pięknym otoczeniu parku odbywają się spektakle poświęcone teatralnej „kuchni”. Inne szkoły korzystają z dwumiesięcznych cykli zajęć, poświęconych tematyce tańca, plastyki.

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 współpracuje także z Radą Osiedla. Uzyskuje wsparcie finansowe, pomoc w tworzeniu nowych programów, jak np. „ Akcja lato”. Rada Osiedla razem z MDK 2 stara się poszerzyć ofertę programów, także dla osób starszych, razem próbują działać na rzecz całego środowiska lokalnego.

Należy stwierdzić, że działalność MDK 2 jest bardzo rozbudowana, współpracą obejmuje wiele instytucji oświatowych w pobliżu cytadeli. Szeroki wachlarz zajęć stwarza miejsce dla każdej grupy wiekowej, dając możliwości rozwoju artystycznego. Jest to pewnego rodzaju „kuźnia talentów” dla społeczności lokalnej. W obrębie cytadeli nie ma tak prężnie działającej instytucji. Środowisko lokalne stoi murem za działalnością MDK 2,

razem z Radą Osiedla aktywnie wspierają rozwój, wiedząc że zamknięcie tego typu obiektu wpłynie negatywnie na społeczność lokalną. Zamknięcie tej placówki na pewno w znacznym stopniu wpłynie na ośrodki znajdujące się w pobliżu. Na wywiadach słyszymy wypowiedzi „społeczeństwo zubożeje”, „MDK 2 daje szansę na rozwój, nie tylko młodych ludzi”. Zamknięcie takiej placówki wzbudzi strach także dla instytucji podobnie funkcjonujących, jak szkoła, przedszkola, ograniczając jednocześnie możliwości rozwoju młodym ludziom – rozwoju, którego szkoła nie jest w stanie zapewnić ze względu na ograniczenia programowe oraz inne założenia edukacyjne. MDK 2 stwarza niepowtarzalną szansę dla dzieci, ponieważ daje umożliwia każdemu, kto tylko chce, bez względu na sytuację finansową, zweryfikować i rozwijać swoje artystyczne i osobowościowe predyspozycje.

Według respondentów, głównym celem działalności MDK nr 2 jest wspomaganie dzieci i młodzieży w rozwijaniu uzdolnień i pogłębianiu zainteresowań. Organizowanie różnego rodzaju form spędzania zajęć, w zakresie czasu lekcyjnego, jak i czasu wolnego od nich. Cała działalność placówki umożliwia także realizację zadań z zakresu profilaktyki. Dobrowolność uczestnictwa dzieci w zajęciach zgodnych z zainteresowaniami eliminuje zagrożenia występujące w szkole np. wagary. Profilaktyka świadomie i celowo modeluje pewne zachowania, poprzez dostęp i kontakt ze sztuką, wpływa na sposób myślenia młodych dzieci.

Rozmówcy podkreślali również, że komunikacja stanowi bardzo ważny element całej struktury. Według nich, proces przekazywania informacji między MDK, a społecznością lokalną i nie tylko, powinien być czytelny i dostępny. Konkursy, festiwale, wydarzenia artystyczne, muszą być odpowiednio wypromowane, każdy mieszkaniec musi mieć szansę na zapoznanie się z ofertą kulturową swojego środowiska lokalnego. Efekty działalności kulturowej muszą być wyraziste, aby społeczność lokalna mogła zobaczyć skalę działań, ocenić wartość tej aktywności.

Według respondentów, istnieje jednak szereg przeszkód wpływających na funkcjonowanie Młodzieżowego Domu Kultury nr 2. Istotnym problemem są m.in. finanse. Dzięki wsparciu innych instytucji możliwe jest poszerzanie oraz ciągłe dostosowanie oferty MDK do potrzeb lokalnych. Karta Nauczyciela wprowadza pewne ograniczenia związane z

zatrudnianiem pracowników. Osoby działające w takiej placówce, powinny posiadać nie tylko wykształcenie pedagogiczne, ale także bogaty warsztat pracy z dziećmi. Kadra powinna być dobierana z rozwagą i odpowiednio do oferty programowej, która ciągle musi być dostosowana do potrzeb społeczności lokalnej. Karta nauczyciele ogranicza możliwość pewnych zmian w tym zakresie.

Kolejną przeszkodą jest wciąż jeszcze słaba promocja instytucji i jej działań. Powstała strona i fanpage na Facebooku, jednak, uwzględniając tak szeroki obszar działalności, to ciągle za mało – jak twierdzą respondenci. Część ośrodków w pobliżu nie współpracuje z MDK 2, część nawet nie potrafi go zlokalizować. W dobie szybkiego rozwoju środków masowego przekazu, taka promocja wydaje się być niezbędna.

Podsumowując, można stwierdzić że działalność MDK nr 2 jest ważna dla mieszkańców środowiska lokalnego. Rozwija się pomimo wielu przeszkód, współpracuje z wieloma ośrodkami, jest wspierana lokalnie, daje szerokie możliwości rozwoju artystycznego, uzupełniając ofertę edukacji w szkole. Brakuje ciągle właściwej promocji tej aktywności. Z czasem postrzeganie MDK, jako tworu z przeszłości ulegnie zmianie na korzyść MDK nr 2. Potrzeba jednak zmian, chętnych i zaangażowanych osób, które będą chciały wykorzystać tak wspaniały potencjał.

Badania ankietowe

Analiza wyników ankiet dla młodzieży

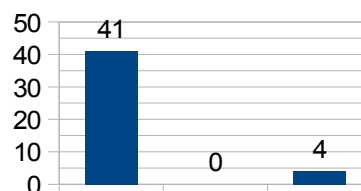
Liczba badanych osób N=46

=ilość odpowiedzi

Pytanie 1.

Dzięki MDK moje życie jest:

- ciekawsze
- nudne
- nie widzę wpływu

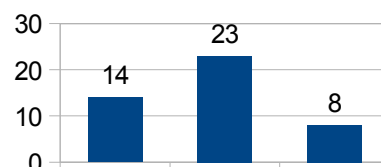

Większość dzieci (89%) stwierdziło, że ich życie dzięki MDK jest ciekawsze, a żadne nie wybrało określenia nudne,

Pytanie 2.

Mieszkam:

- w tej samej dzielnicy, gdzie znajduje się MDK
- w innej dzielnicy, ale niedaleko
- poza granicami Poznania

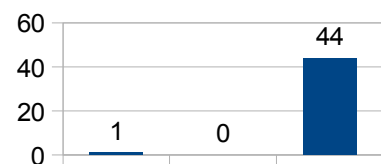

Większość osób badanych to mieszkańcy Poznania (80%), a połowa osób mieszka w innej dzielnicy, jednakże nie daleko oddalonej.

Pytanie 3.

Czuję, że w MDKu:

- nie mogę rozwinąć skrzydeł
- nikt mnie nie rozumie
- mogę robić to, co mnie ciekawi

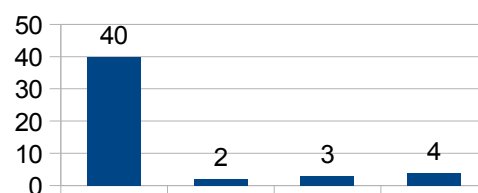

Prawie wszyscy odpowiadający na to pytanie, to osoby, które mogą w ramach zajęć w MDK robić to, co je ciekawi. Jedynie jedna osoba stwierdziła, że w MDK2 nie może rozwinąć skrzydeł.

Pytanie 4.

Do MDKu przychodzę:

- bo chcę
- bo rodzice chcą, żebym chodził/a
- bo moi znajomi też chodzą
- bo zajęcia w innym miejscu są za drogie

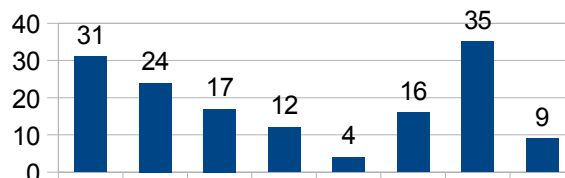
Zdecydowana większość (87%) osób odpowiadających na to pytanie wybrało odpowiedź wskazującą na motyw osobisty w podejmowaniu decyzji o przychodzeniu na

zajęcia – przychodzą, bo chcą. Na znaczenie aspektu finansowego wskazały jedynie 4 osoby.

Pytanie 5.

Zajęcia w MDK 2 rozwijają u mnie:

1. wyobraźnię
2. umiejętność pracy w zespole
3. sprawność ruchową
4. wyobraźnię muzyczną
5. zdolności językowe
6. pamięć
7. kreatywność
8. inne, jakie? .....

Według młodzieży zajęcia w MDK nr 2 rozwijają następujące kompetencje:

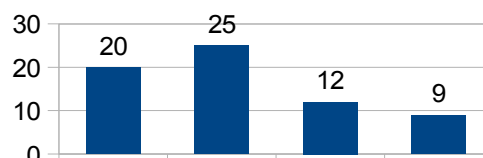
- kreatywność 76%
- wyobraźnię 63%
- umiejętność pracy w zespole 52%
- sprawność ruchową 37%
- pamięć 35%
- wyobraźnię muzyczną 26%
- zdolności językowe 9%

Odpowiedzi wskazują na to, że uczestnictwo w zajęciach kształtuje głównie kompetencje związane z funkcjonowaniem w wielu sferach życia, a nie jedynie z wyróżnionym, związanym z profilem zajęć wycinkiem aktywności.

Pytanie 6.

Lubię pracować:

1. sam
2. w grupie

3. w parze
4. z nauczycielem

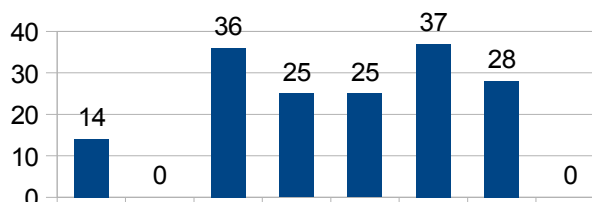
Najwięcej osób (54%) preferuje pracę w grupach jako formę zaangażowania w zajęcia. Niewiele mniej (43%) to osoby, które wybrały pracę samodzielną. W parze, lub z nauczycielem lubi pracować około 1/5 odpowiadających.

Odpowiedzi na to i poprzednie pytanie wskazują na czynnik istotny dla osób badanych, jakim jest praca w grupie. Jest to zarówno lubiany jak i pożądany styl aktywności.

Pytanie 7.

To co robię w MDK nr 2 jest (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

- powodem do dumy
- nudne
- interesujące
- oryginalne
- akceptowane przez moich rodziców
- rozwijające
- inne niż to, co robię w szkole
- mało rozwijające

Według młodzieży to co robią w MDK nr 2 jest

- rozwijające 80%
- interesujące 78%
- inne niż to co robię w szkole 61%
- oryginalne 54%
- akceptowane przez rodziców 54%
- powodem do dumy 30%
- nudne 0%
- mało rozwijające 0%

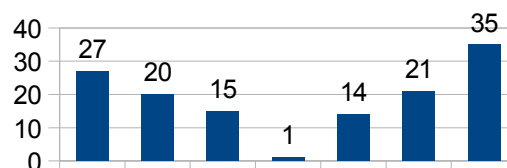
Po raz kolejny jako najważniejsze wymienione zostały motywacje wewnętrzne – młodzież wydaje się nie być przymuszana czy naciskana w znacznym stopniu przez siły zewnętrzne. Nikt nie wybrał odpowiedzi negatywnie opisującej jego doświadczenia w MDK, natomiast znacząca większość uważa, że zajęcia w MDK nr 2 mają bardzo

pozytywny wpływ na nich.

Pytanie 8.

Inni uczestnicy działań w MDK nr 2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

- są moimi znajomymi
- spotykam ich tylko w MDK nr 2
- spotykam też w szkole
- często narzekają na MDK nr 2
- chciałbym/chciałabym lepiej ich poznać
- są aktywni
- są przyjaźni

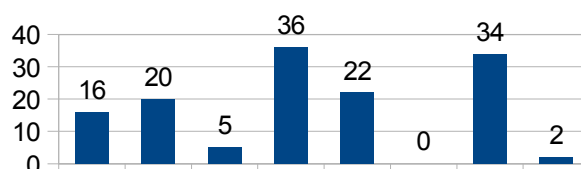

Odpowiedzi udzielone na to pytanie sugerują, że wśród młodzieży panuje przyjazna atmosfera (76%) a osoby znają się między sobą (59%) i w umiarkowanym stopniu odczuwają potrzebę pogłębiania relacji (30%). Są średnio aktywni (46%). Spotykają się w różnych okolicznościach. Młodzież nie narzeka na MDK nr 2.

Pytanie 9.

Nauczyciele w MDK nr 2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

- zawsze wydają się mieć rację
- mają partnerskie podejście
- narzucają swoje zdanie
- są pomocni i wspierający
- nie tylko uczą, ale także zmieniają moje życie i to, kim jestem
- są znudzeni
- są twórczy i kreatywni
- rzadko wykorzystują nowe technologie i internet

Odpowiedzi respondentów wskazują na bardzo pozytywny obraz nauczyciela, jaki

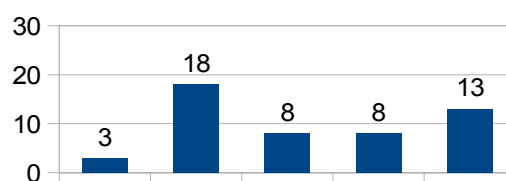
posiada młodzież. Zdecydowana większość wybrała określenie *pomocni i wspierający* 78% oraz *twórczy i kreatywni*. Nikt nie wybrał określenia *znudzeni*. O tym, że nauczyciele narzucają swoje zdanie jest przekonanych jedynie 11% respondentów, zaś jedynie 4% respondentów stwierdziło brak wykorzystywania nowych technologii. 35% odpowiadających wybrało odpowiedź *zawsze wydają się mieć rację*. Około połowa twierdzi, że nauczyciele mają partnerskie podejście (43%), oraz że nie tylko uczą, ale też zmieniają życie wychowanków (48%).

Podsumowując można powiedzieć, że młodzież uznaje nauczycieli za osoby, które wspierają, zarażają twórczą energią i w większości traktują wychowanków w sposób, który im odpowiada.

Pytanie 10.

Samorząd MDK:

- nie jest do niczego potrzebny
- będzie umożliwiał mi wpływanie na to, co dzieje się w MDK
- to pomysł nauczycieli
- to coś, czego zawsze brakowało
- nie słyszałem/ am nic o nim

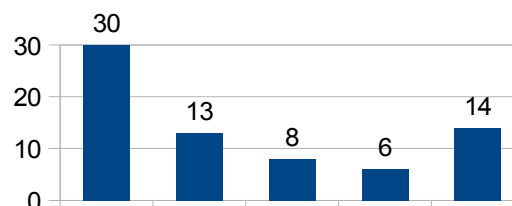

Jeżeli chodzi o samorząd szkolny, to w tym przypadku zdania są bardzo podzielone. Najwięcej osób (39%) odpowiedziało, że dzięki samorządowi będą mieli realną możliwość wpływania na to co dzieje się w MDK nr 2. Jednakże odpowiedź, będąca na drugim miejscu pod względem ilości zakreślonych odpowiedzi świadczy o tym, że młodzież nie słyszała nic o powstającym samorządzie. Po tyle samo osób (17%) zakreśliło odpowiedzi mówiące o tym, że jest to pomysł nauczycieli, oraz że brakowało go wcześniej. Można więc powiedzieć, że jest grupa wychowanków zainteresowana działalnością samorządu, ale jest też grupa, do której nie dotarły żadne informacje na ten temat. Część młodzieży odpowiadającej na pytania ma sceptyczne podejście do znaczenia funkcji samorządu w MDK2.

Pytanie 11.

Na zajęciach w MDK nr 2 wolałbym (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

- pracować w grupie
- aby różne grupy zajęciowe współpracowały
- pracować sam
- aby słuchano tego, co mówię
- pracować indywidualnie z nauczycielem
-

Biorąc pod uwagę odpowiedzi jakich udzielała młodzież na to pytanie, bardzo widocznym rysem jest chęć do pracy w grupie. 65% odpowiadających najbardziej preferuje taki styl pracy, a 28% osób wybrało także odpowiedź dotyczącą chęci współpracy różnych grup razem. Duża część młodzieży 30% ceni sobie także indywidualną pracę z nauczycielem. Pracować w samotności wolałoby 17%.

Wnioski:

Reasumując, z przeprowadzonych ankiet wyłania się obraz grupy młodzieży, która sama decyduje o tym, żeby uczestniczyć w zajęciach, która bardzo ceni i odczuwa ich ogromnie pozytywny wpływ na własny rozwój. Istotne jest to, że odpowiadający zauważają, że zajęcia w których uczestniczą w MDK nie tylko usprawniają ich działanie w obszarze charakterystycznym dla profilu zajęć, ale że kompleksowo wspierają rozwój w wielu obszarach funkcjonowania.

Mają podmiotowy stosunek do instytucji i dlatego też są zaangażowani w to, co dzieje się w MDK zarówno jeśli chodzi o same zajęcia, jak również w kontakty z rówieśnikami i nauczycielami. W kwestii relacji interpersonalnych badania wykazały, że są one zdecydowanie pozytywne. Młodzież woli pracować w grupach, a współuczestników zajęć dobrze zna i utrzymuje z nimi dobre relacje. Nauczyciele są dla osób badanych wsparciem i inspiracją na drodze rozwoju.

Analiza wyników ankiet dla dzieci

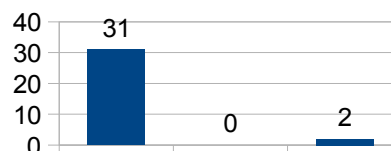
Liczba badanych osób N=33

=ilość odpowiedzi

Pytanie 1.

Dzięki MDK moje życie jest:

1. lepsze
2. gorsze
3. nie widzę wpływu

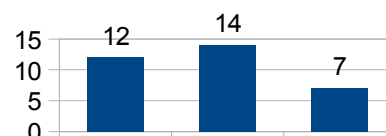

96% dzieci uznało, że ich życie dzięki MDK nr 2 jest lepsze, a żadne z nich nie uznało, że jest gorsze

Pytanie 2.

Mieszkam:

1. w tej samej dzielnicy, co MDK2
2. w innej dzielnicy, ale niedaleko
3. poza granicami Poznania

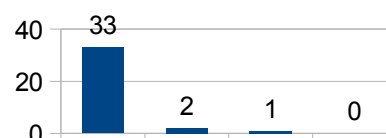

78% dzieci uczęszczających na zajęcia to mieszkańcy Poznania – tej samej dzielnicy, w której znajduje się MDK nr 2 lub pobliskiej. 21% dzieci objętych oddziaływaniem placówki to osoby mieszkające poza Poznaniem

Pytanie 3.

Do MDKu przychodzę:

1. bo chcę
2. bo rodzice chcą, żebym chodził/a
3. bo moi znajomi też chodzą
4. bo zajęcia w innym miejscu są za drogie

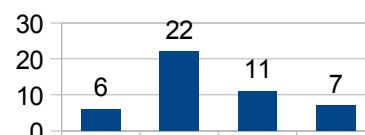

100% odpowiedziało, że przychodzi do MDK2 dlatego że chce. Jedynie 2 osoby dodały, że jest to także wola rodziców, a jedna osoba jako powód podała fakt iż jej znajomi także tu chodzą.

Pytanie 4.

Lubię pracować:

1. sam
2. w grupie
3. w parze
4. z nauczycielem

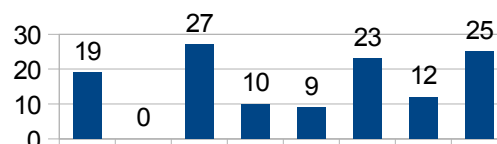

18% dzieci odpowiedziało, że lubi pracować samodzielnie, 21%, że z nauczycielem, 33% że w parze, a aż 63% określiło że lubi pracować w grupie

Pytanie 5.

To co robię w MDK 2 jest (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

1. powodem do dumy
2. nudne
3. ciekawe
4. różne od tego co robią inni
5. moi rodzice to lubią
6. rozwijające
7. inne niż to co robię w szkole
8. bardzo to lubię

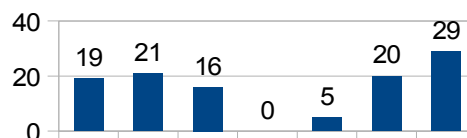

Znacząca większość dzieci odpowiedziało, że to co robią w MDK jest dla nich ciekawe i rozwijające, oraz że bardzo to lubią (odpowiednio 82%, 70%, 76%). Dla ponad połowy dzieci jest to także powód do dumy (58%). Żadne dziecko nie wybrało stwierdzenia nudne. Około 1/3 wybrało odpowiedzi wskazujące na szczególny charakter zajęć, które są odmienne od tego co robią ich rówieśnicy.

Pytanie 6.

Inni uczestnicy działań w MDK 2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

1. są moimi znajomymi
2. spotykam tylko w MDK2
3. spotykam też w szkole
4. często narzekają na MDK 2
5. chciałbym/chciałabym lepiej ich poznać
6. są aktywni
7. są weseli

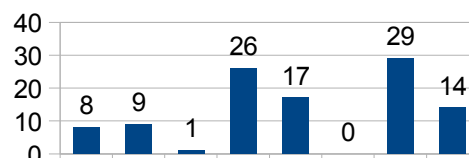

Odpowiedzi udzielone na to pytanie sugerują, że dzieci dobrze czują się w kontakcie z rówieśnikami, że panuje przyjazna atmosfera (88%), a młodzi są aktywni (61%). Dzieci znają się dobrze (tylko 15% chciałoby poznać rówieśników lepiej) i w większości znają się z zajęć MDK. Ciekawym wynikiem jest brak osób, które znają osoby narzekające na MDK.

Pytanie 7.

Nauczyciele w MDK2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

1. zawsze wydają się mieć rację
2. traktują mnie jak równego sobie
3. chcą, żebym zawsze robił/a to, czego chcą
4. często mi pomagają
5. nie tylko uczą, ale także zmieniają moje życie i to kim jestem
6. są znudzeni
7. robią nowe i ciekawe rzeczy
8. rzadko wykorzystują komputery i internet

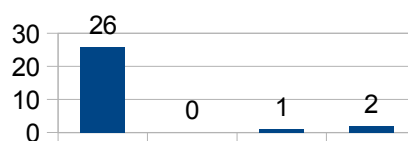
Jeśli chodzi o nauczycieli, to zdecydowanie przeważają pozytywne odpowiedzi, według których nauczyciele robią nowe i ciekawe rzeczy (88%) i są wspierający (79%).

Połowa spośród osób badanych stwierdziła, że nauczyciele nie tylko uczą, ale także wychowują kształtując osobowość (52%). Mniej więcej tyle samo dzieci (po 24% i 27%) wybrało opisy wskazujące na doktrynalny/ autorytatywny i partnerski styl funkcjonowania nauczycieli. 42% dzieci zauważyło, że w swojej pracy nauczyciele rzadko wykorzystują nowe technologie. Nikt nie wybrał pojęcia *znudzony*, a jedynie 1 osoba określiła styl funkcjonowania nauczyciela jako autorytarny.

Pytanie 8.

Na zajęciach w MDK2 wolałbym (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

1. pracować w grupie
2. pracować sam
3. aby słuchano tego, co mówię
4. pracować tylko z nauczycielem

Zdecydowana większość dzieci lubi pracować w grupie, a nikt nie określił swoich preferencji co do pracy w samotności

Wnioski:

Opisując wyniki przeprowadzonych ankiet, należy zauważyć, że znacząca większość dzieci jest zadowolona z zajęć, na które chodzi z własnej woli i o których ma bardzo dobre zdanie. Warto dodać, że najchętniej podejmowaną formą są zajęcia grupowe. Jeśli chodzi o relacje interpersonalne, to zarówno z nauczycielami, jak i rówieśnikami są one bardzo dobre. Atmosfera panująca w MDK-u sprzyja kontaktom między osobami i zacieśnianiu ich relacji.

Wnioski z ankiet dla wychowanków

Liczba badanych osób N=79

=ilość odpowiedzi

Zarówno dzieci jak i młodzież w przeważającej większości określają, że dzięki MDK nr 2 ich życie jest ciekawsze, natomiast w obu przypadkach nikt nie wybrał określenia *nudne*. Istotnym jest też to, że zdecydowana większość wychowanków MDK2 to mieszkańcy Poznania.

Główny motyw przychodzenia na zajęcia do MDK2 to osobista chęć uczestniczenia w zajęciach. Wychowankowie nie czują się naciskani przez siły zewnętrzne (znajomych, rodziców, kwestie finansowe). Można więc założyć że są osobiście zaangażowani w aktywność i podmiotowo partycypują w życiu społeczności MDK2.

Jeżeli chodzi o preferowany typ pracy, to większość wychowanków preferuje pracę w grupie, jednak należy zauważyć, że w grupie młodzieży więcej niż w grupie dzieci osób wybrało pracę indywidualną. Jest to zapewne związane z różnicami związanymi z wiekiem rozwojowym – i budowaniem tożsamości w wieku młodzieńczym.

Porównując odpowiedzi udzielane przez dwie grupy wiekowe można zauważyć, że na pytanie o to, jaki stosunek mają do tego co robią w MDK (pytanie 5 dzieci i pytanie 7), nikt nie udzielił odpowiedzi wskazującej na to, że działalność w MDK jest nudna, a najwięcej osób w obu grupach wybrało odpowiedzi *Interesujące/ ciekawe* oraz *rozwijające*. W grupie młodzieży więcej niż w grupie dzieci osób wybrało odpowiedzi sugerujące, że ważna jest dla nich swoista elitarność zajęć odbywających się w MDK-u, to, że są one odmienne od tego co inni robią w wolnym czasie.

Na pytanie dotyczące stosunku osoby badanej do rówieśników, z którymi ma kontakt na zajęciach, obie grupy odpowiadały dość podobnie. Ze wszystkich osób badanych jedynie jedna zaznaczyła odpowiedź, wedle której zna osoby, które narzekają na MDK nr 2. Młodzi w MDK są przyjaźni, aktywni. Nie czują potrzeby pogłębiania relacji, co może świadczyć albo o tym, że znają się dosyć dobrze, lub że satysfakcjonują ich powierzchowne kontakty.

Bardzo ciekawe są także odpowiedzi dotyczące nauczycieli. Ogólny obraz kadry nauczycielskiej wśród wychowanków jest pozytywny. Są oni spostrzegani jako osoby pełne pasji, które są wspierające, a średnio połowa dzieci wyraziła opinię, że nauczyciele nie tylko przekazują wiedzę, ale także kształtują osobowość wychowanków.

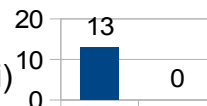
Analiza wyników ankiet dla rodziców

Liczba badanych osób N=13

=ilość odpowiedzi

Pytanie 1.

Czy Pan(i) zadowolony/a z zajęć, na które uczęszcza Pana(Pani) dziecko?

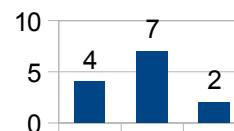

1. tak
2. nie

Wszyscy rodzice są zadowoleni z zajęć, na które uczęszcza ich dziecko.

Pytanie 2.

Mieszkam:

1. w tej samej dzielnicy, gdzie znajduje się MDK2
2. w innej dzielnicy, ale niedaleko
3. poza granicami Poznania

Większość odpowiadających osób mieszka w Poznaniu, przy czym w tej samej dzielnicy 31%.

Pytanie 3.

Średnia =3,69

Proszę określić na skali, w jakim stopniu Pana/Pani zdaniem Pana/Pani dziecko rozwija się w MDK2?

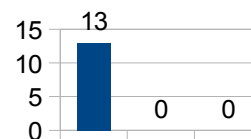
rozwija się wszechstronnie   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   nie rozwija się

Według rodziców dzięki zajęciom w MDK2 dzieci raczej rozwijają się wszechstronnie.

Pytanie 4.

Czy jest Pan/Pani zadowolony z komunikacji z pracownikami MDK2?

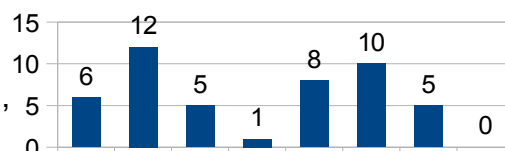
1. Tak
2. Nie
3. Nie mam potrzeby komunikowania się z nimi

Spośród odpowiadających osób, żadna nie jest niezadowolona ze sposobu komunikacji z nauczycielami.

Pytanie 5.

Wybrałam zajęcia w MDK 2 dla swojego dziecka, bo (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

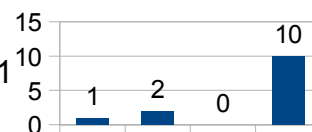

1. są tanie	46%
2. są ciekawe	92%
3. są blisko domu	38%
4. chodzą tam jego koledzy i koleżanki	8%
5. w szkole nie ma takich zajęć	62%
6. chcę żeby miało kontakt ze sztuką	77%
7. tak chciała/chciał	38%
8. inne (jakie?)	0%

Generalnie można powiedzieć, że głównym motywem zapisania dziecka na zajęcia jest to, że są one interesujące, a dla rodzica istotne jest, aby dziecko miało kontakt ze sztuką, którego nie doświadcza w szkole. Argumenty natury bardziej przyziemnej – jak cena i lokalizacja, okazały się nie tak istotne. Można wyciągnąć więc wniosek, że rodzice cenią sobie to, że ich dziecko chodzi na zajęcia do MDK i byłoby w stanie ponieść koszty osobiste, jeśli od tego zależałoby uczestnictwo dziecka w zajęciach.

Pytanie 6.

W MDK 2 poprawiłabym (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

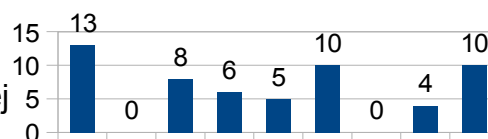
1. Plan zajęć
2. Ofertę edukacyjną
3. Podejście nauczycieli do dzieci (na jakie?.....)
4. Wygląd sal i/lub ich wyposażenie

Głównym problemem dostrzeganym przez rodziców jest niewystarczające wyposażenie sal.

Opinia rodziców o nauczycielach jest bardzo dobra. Żaden z nich nie zmienił nic w ich podejściu do dzieci.

Pytanie 7.

Nauczyciele w MDK 2 są (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

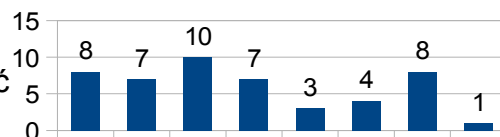

1. przyjaźni	100%
2. mało pomysłów	0%
3. kompetentni	62%
4. sprawiedliwi	46%
5. pomocni	38%
6. otwarci na rozmowę	77%
7. faworyzują niektóre dzieci	0%
8. mają innowacyjne pomysły	31%
9. pełni pasji	77%

Według rodziców nauczyciele MDK2 to osoby przyjazne, otwarte na rozmowę i pełne pasji. Są kompetentni i sprawiedliwi. Jednak rodzice w mniejszym stopniu widzą nauczycieli jako osoby pomocne i innowacyjne. Nikt nie zauważył, żeby faworyzowali niektóre dzieci. Nie ma także głosów za tym, aby byli mało pomysłowi.

Pytanie 8.

Zajęcia w MDK 2 rozwijają u dziecka (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

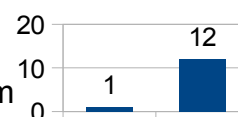

1. wyobraźnię przestrzenną 62%
2. umiejętność pracy w zespole 54%
3. koordynację ruchową 77%
4. wyobraźnię muzyczną 54%
5. zdolności językowe 23%
6. pamięć 31%
7. kreatywność 62%
8. inne, jakie? 8%

Według rodziców uczestnictwo w zajęciach w MDK nr 2 wspiera rozwój dzieci w następujących obszarach: na pierwszym miejscu została wymieniona koordynacja ruchowa, następnie wyobraźnia przestrzenna i kreatywność. Istotna jest także umiejętność pracy w zespole i wyobraźnia muzyczna. Najmniej na zajęciach wspierany jest rozwój takich obszarów jak zdolności językowe i pamięć.

Pytanie 9.

Czy znałeś/ znałaś prywatnie któregoś z nauczycieli MDK2 zanim dziecko zaczęło uczęszczać na zajęcia?

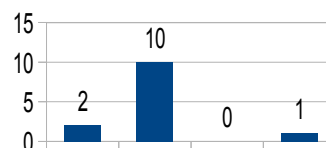
1. tak
2. nie

Tylko jeden spośród odpowiadających nauczycieli znał nauczyciela zanim zapisał dziecko na zajęcia.

Pytanie 10.

Infrastruktura MDK 2 jest

1. przyjazna dzieciom
2. raczej przyjazna
3. nieprzystosowana do warunków pracy
4. nie mam zdania

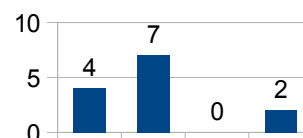

Mimo tego, że większość rodziców poprawiłaby wygląd i wyposażenie sal w MDK, to uważają w większości, że infrastruktura mimo braków jest dla dzieci raczej przyjazna. Nikt nie uznał, że nie jest przystosowana do warunków pracy.

Pytanie 11.

Czy zauważył Pan/Pani zmiany w MDK2 na przestrzeni kilku ostatnich lat?

1. tak - pozytywne
2. tak - raczej pozytywne
3. tak - negatywne
4. nie

Większość (85%) respondentów zauważa pozytywne zmiany w MDK2 na przestrzeni ostatnich lat. Nikt nie wyraził opinii, jakoby zmiany były negatywne.

Wnioski

Reasumując, opinia nauczycieli o funkcjonowaniu MDK 2 i nauczycielach tam pracujących jest bardzo pozytywna. Rodzice zauważają, że dzieci nie mają kontaktu ze sztuką w ramach zajęć w szkole, a umożliwiają to zajęcia w MDK2, które są ciekawe i kształtują wiele pożądanых cech u dzieci. Rodzicom zależy na tym, żeby uczestniczyły w zajęciach.

Jeżeli chodzi o infrastrukturę, rodzice zauważają pewne braki, jednakże według nich nie przeszkadzają one dzieciom w korzystaniu z oferty placówki.

Relacje z nauczycielami także układają się pomyślnie. Rodzice czują, że nie ma

problemów w komunikacji z nauczycielami i że są oni otwarci na rozmowę. Widzą wiele zalet nauczycieli, których cenią jako pełnych pasji, kompetentnych i przyjaznych.

Dzieci chodzące na zajęcia do MDK2 nie trafiły tam poprzez znajomości z nauczycielami. Należy odrzucić hipotezę mówiącą o tym, że wychowawcy tworzą grupy według własnych upodobań, przyjmując dzieci z polecenia.

Analiza wyników ankiet dla Nauczycieli

Liczba badanych osób N=23

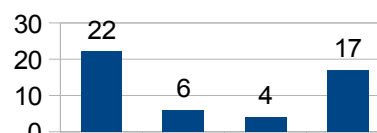
=ilość odpowiedzi

Część I - kwestie formalno-administracyjne

Pytanie 1.

MDK 2 jest dla Pana/ Pani (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)

1. miejscem pracy,
2. miejscem przyjemnych spotkań
3. jednym z wielu zobowiązań
4. miejscem wypełniania pasji

Analizując odpowiedzi na te pytania, można stwierdzić, że MDK2 to dla Nauczycieli głównie miejsce pracy (96%). Okazuje się jednakże, że w tym miejscu większość z odpowiadających wypełnia także swoją pasję (74%). Około 26% odpowiadających wybrała także kryterium miejsca przyjemnych spotkań. Dla jedynie 17% respondentów jest to *miejsce wypełniania kolejnego obowiązku*.

W związku z tym można założyć 2 hipotezy:

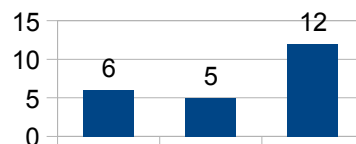
1. Zarysowuje się tu tendencja indywidualistyczna. Nauczyciele nie rozpoznają swojego miejsca pracy jako takiego, w którym doświadczają przyjemnych spotkań towarzyskich.
2. Tendencja indywidualistyczna nie jest realna, a stanowi skutek zjawiska zgodnie z którym odpowiadając na pytania zawarte w kwestionariuszach nauczyciele zakreślali te, o których sądzili, że oczekuje się od nich wybierania takich właśnie odpowiedzi. Biorąc pod uwagę efektywność pracy spotkania interpersonalne mogą

być uważane np. za stratę czasu i niepotrzebne zjawisko w miejscu wykonywania zawodu.

Pytanie 2.

Pana/i staż pracy w MDK2 wynosi:

1. 1-5 lat
2. 6-10 lat
3. powyżej 10 lat

Większość (52%) nauczycieli pracuje w MDK2 ponad 10 lat. Po około 1/4 osób jest zatrudnionych do 5 lat i pomiędzy 6 a 10.

Pytanie 3.

Średnia 31

Na moje zajęcia tygodniowo uczęszcza około .... (liczba) wychowanków.

Pytanie 4.

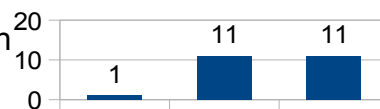
Średnia 4

Prowadzę zajęcia z .....4..... (liczba) grupami wychowanków.

Pytanie 5.

Czy zdarza się, że ma Pan(i) wolne miejsca w grupach wychowanków

1. tak, w większości grup
2. tak, w kilku grupach
3. nie

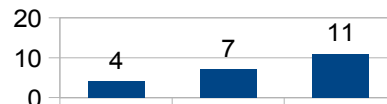
Wnioski z pytań 3, 4, 5, 7.

Nauczyciele mają pod opieką średnio 4 grupy, w których większa część realizuje jeden typ zajęć, ale jest duża grupa, która prowadzi 2 typy. Do Nauczycieli tygodniowo przychodzi średnio 31 osób. Wolne miejsca są w pojedynczych grupach.

Pytanie 6.

Uważa Pan/ Pani, że sale są wystarczająco wyposażone:

1. słabo
2. dobrze
3. odpowiednio do moich potrzeb

78% nauczycieli jest zadowolonych z wyposażenia sal.

Pytanie 7.

13 os.: 1 / 9 os.: 2 Średnia 1,3

Prowadzę ..... (liczba) różnych typów (np. plastyczne, muzyczne) zajęć.

Pytanie 8.

W jaki sposób poniższe czynniki wpływają na Pańską pracę w MDK2 - jeżeli pozytywnie, proszę ująć w kółko (+), jeśli negatywnie (-)

1. obecne zarobki	6 (+)	11 (-)
2. atmosfera placówki	14 (+)	4 (-)
3. statut placówki	14 (+)	0 (-)
4. możliwość awansu/nagrody	8 (+)	5 (-)
5. lokalizacja MDK	15 (+)	2 (-)
6. zarządzanie placówką	13 (+)	5(-)
7. zachowanie podopiecznych	17 (+)	1 (-)
8. inne, proszę napisać jakie?.....6.....		

Wymieniając czynniki, które najkorzystniej wpływają na własną pracę można stwierdzić, że do najistotniejszych zaliczają zachowanie podopiecznych, następnie lokalizację MDK2, statut i atmosferę placówki. Jeżeli chodzi o czynniki, które negatywnie wpływają na pracę nauczycieli, to na pierwszym miejscu wymieniają oni obecne zarobki., negatywne znaczenia mają możliwość awansu/ nagrody, zarządzanie placówką i jej atmosfera.

Pytanie 9.

Jak postrzega Pan(i) innych pracowników MDK2 (proszę podkreślić grupę; można wybrać więcej niż 1 grupę):

uważam za skore do współpracy	<i>Nauczyciele</i> 14 61%	<i>pracownicy administracyjni</i> 10 43%	<i>pracownicy obsługi</i> 12 52%
uważam za przyjaznych	<i>Nauczyciele</i> 15 65%	<i>pracownicy administracyjni</i> 11 48%	<i>pracownicy obsługi</i> 13 56%
uważam za kompetentnych	<i>Nauczyciele</i> 20 87%	<i>pracownicy administracyjni</i> 16 70%	<i>pracownicy obsługi</i> 13 56%
nie mam z nimi kontaktu	<i>Nauczyciele</i> 0	<i>pracownicy administracyjni</i> 2 8%	<i>pracownicy obsługi</i> 1 4%
chciałbym mieć z nimi większy kontakt	<i>Nauczyciele</i> 6 26%	<i>pracownicy administracyjni</i> 2 8%	<i>pracownicy obsługi</i> 2 8%
uważam za mało zaangażowanych w to co dzieje się w MDK	<i>Nauczyciele</i> 3 13%	<i>pracownicy administracyjni</i> 0	<i>pracownicy obsługi</i> 1 4%

Oceniając współpracowników, Nauczyciele znacząco częściej wypowiadają się pozytywnie na ich temat. Zdecydowanie najwięcej osób wybrało kategorię *kompetentni* opisując każdą z grup. Na drugim miejscu, pod względem ilości wybieranych odpowiedzi jest kategoria *przyjaźń*. Z kolei najmniej odpowiedzi było wybieranych w kategorii *nie mam z nimi kontaktu*, co w połączeniu z niskim poziomem gotowości do zwiększenia ilości spotkań wskazuje, że

1. Nauczyciele są zadowoleni z poziomu kontaktów interpersonalnych.
2. Nie odczuwają potrzeby zwiększenia ich intensywności.

Oceniając innych nauczycieli, aż 87% osób określiło ich jako kompetentnych, 65% jako przyjaznych, 61% twierdzi, że są skory do współpracy. Około 1/4 chciałaby mieć z innymi lepszy kontakt, a 13% uważa innych nauczycieli za niezaangażowanych w działanie MDK2.

70% Nauczycieli określiła pracowników administracyjnych jako kompetentnych. Średnio połowa nauczycieli opisała ich jako przyjaznych i skorych do współpracy. Nikt nie uznał ich za mało zaangażowanych w to co dzieje się w MDK2. Pojedyncze głosy dotyczyły potrzeby zwiększenia natężenia kontaktu z nimi.

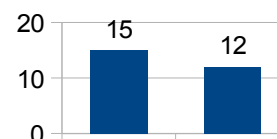
Jeżeli chodzi o pracowników obsługi, nieco powyżej połowy głosów to te, charakteryzujące ich jako przyjaznych, skorych do współpracy i kompetentnych. Pojedyncze osoby stwierdziły, że nie mają kontaktu z nimi i że chciałyby go pogłębić, oraz że są mało zaangażowani w to co dzieje się w MDK2.

Reasumując, należy zauważyć znaczącą przewagę odpowiedzi pozytywnych, co powinno nasunąć przypuszczenie o wybieraniu tych odpowiedzi, które dają dobre skojarzenia i unikaniu negatywnego oceniania innych pracowników.

Pytanie 10.

Najbardziej odpowiada Pan(i):

1. praca indywidualna
2. praca w zespole

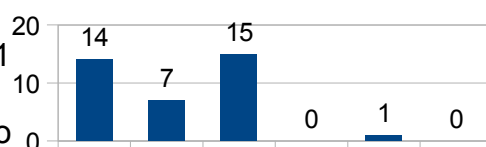

65% osób odpowiadających woli pracę indywidualną, a 52% wybrało pracę grupową jako najbardziej preferowaną. Analizując wyniki należy zadać sobie pytanie o to, czy Nauczyciele mieli na myśli pracę grupową z dziećmi, czy w zespole innych nauczycieli.

Pytanie 11.

Oferta MDK 2 jest (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

1. szeroka, jeśli tak to dlaczego?.....
2. niewystarczająca, jeśli tak, to co by Pan/i chciał/a zmienić/ dodać?.....
3. dostosowana do potrzeb środowiska lokalnego
4. za bardzo skupiona na rozwoju artystycznym
5. za bardzo skupiona na rozwoju edukacyjno - wychowawczym
6. nadmiernie skierowana na nauczanie indywidualne

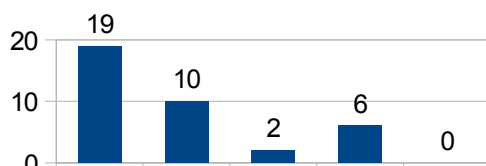

Według opinii Nauczycieli, oferta MDK2 jest *szeroka* (61%) i dostosowana do potrzeb środowiska lokalnego (65%). 30% osób badanych stwierdziło, że oferta jest niewystarczająca, wskazując przy tym na możliwość jej rozszerzenia na zajęcia z osobami dorosłymi. Respondenci określili ją też jako harmonijną, ani nie za bardzo skupioną na rozwoju artystycznym, ani na edukacyjno – wychowawczym aspekcie pracy z dziećmi. Uznali także, że nie jest nadmiernie zindywidualizowana.

Pytanie 12.

Przestrzeń wokół MD2:

1. sprzyja pozytywnej atmosferze
2. wykorzystuję ją do realizacji zajęć
3. jest dostosowana do potrzeb placówki
4. inspirowuje mnie
5. nie sprzyja realizacji zadań, jeśli tak, to dlaczego?.....

Otoczenie MDK nr 2 to według Nauczycieli czynnik, który sprzyja pozytywnej atmosferze (83%). 43% odpowiadających wykorzystuje ją w trakcie realizacji zajęć. 1/4 osób twierdzi, że jest źródłem inspiracji. Jednakże tylko 2 osoby uznały, że jest dostosowana do potrzeb placówki. Nikt nie wybrał odpowiedzi określającej ją jako niesprzyjającą.

Pytanie 13.

Czy podczas zajęć korzysta Pan(i) z (proszę zaznaczyć właściwe):

1. Internetu	często 6	rzadko 8	nigdy 3
2. tablicy	często 5	rzadko 5	nigdy 6
3. komputera	często 11	rzadko 7	nigdy 1
4. rzutnika	często 3	rzadko 7	nigdy 4
5. innych			technologii
multimedialnych	często 8	rzadko 1	nigdy 0
6. innych, np. ....instrumenty i sprzęt muzyczny, CD.....			

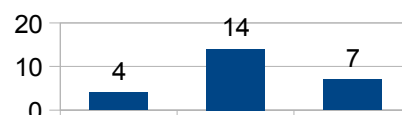
Jako pomocy dydaktycznych, najwięcej osób używa często komputer i inne technologie multimedialne. Najmniej respondentów korzysta często z rzutnika i tablicy. Najwięcej osób rzadko używa internetu, komputera i rzutnika, a najmniej osób rzadko korzysta z innych technologii multimedialnych. Najwięcej osób nigdy nie używa tablicy, a najmniej nie używa nigdy internetu i komputera. Reasumując, najwięcej osób używa komputer, jednakże nadal jest to mniej niż połowa osób. Najrzadziej używany jest rzutnik, tablica. Internet jest używany w niewielkim stopniu.

Część II - kwestie merytoryczno-organizacyjne

Pytanie 14.

Roczne programy nauczania są dla Pana(i):

1. utrudnieniem pracy
2. wspierają pracę - określają plan działania
3. nie mam zdania

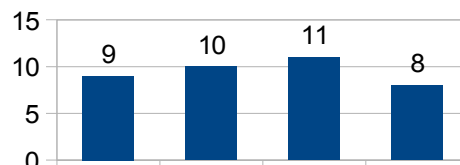

Jeśli chodzi o roczne programy nauczania, to 61% respondentów uznało, że wspierają one pracę poprzez to, że określają plan działania. 30% osób nie ma zdania w tym temacie, a 17% uznaje roczne programy pracy za utrudnienie.

Pytanie 15.

Na podstawie czego tworzona jest oferta MDK2?

1. statutu
2. możliwości kadrowych
3. oczekiwań i potrzeb środowiska
4. nie mam dostatecznej wiedzy na ten temat

Według Nauczycieli oferta zajęć MDK jest tworzona w podobnym zakresie w oparciu o oczekiwania i potrzeby środowiska (48%), możliwości kadrowe (43%), statut (39%). 35% respondentów przyznało, że nie ma dostatecznej wiedzy na ten temat.

Pytanie 16.

Uważam, że obecny dyrektor MDK2 (proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź):

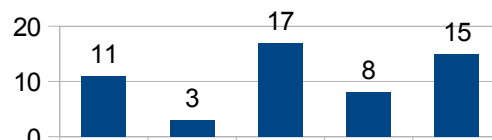
1. sprawnie zarządza MDK2	tak 16; 70%	nie 2; 9%
2. jest otwarta na współpracę	tak 17; 74%	nie 0

Oceniając pracę Dyrektora MDK zdecydowana większość Nauczycieli uznaje, że zarówno sprawnie zarządza MDK2 (70%), jak również określa ją jako otwartą na współpracę (74%). Nikt nie wybrał odpowiedzi określającej Dyrektora jako zamkniętą na współpracę, zaś 2 osoby stwierdziły, że nie zarządza sprawnie placówką.

Pytanie 17.

Na jakiej podstawie tworzy Pan(i) program własnych zajęć? (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

1. diagnozy środowiska   zapotrzebowania
2. dostosowuję go do statutu
3. kompetencji uczestników
4. programu rocznego
5. własnych programów

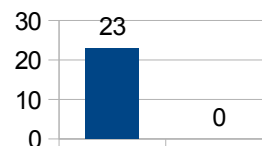
Zdecydowana większość Nauczycieli tworzy program własnych zajęć na podstawie kompetencji uczestników (75%), oraz własnych programów (65%). około połowa (48%) Nauczycieli dostosowuje ją także do zdiagnozowanych potrzeb środowiskowych. Zdecydowanie mniej osób dostosowuje program zajęć do ogólnego planu rocznego (35%), oraz statutu (13%)

Wyniki wskazują na to, że programy zajęć są elastycznie dostosowywane przez Nauczycieli do aktualnej sytuacji.

Pytanie 18.

Pracuje Pan(i) według planu pracy:

1. autorskiego
2. opracowanego przez kierownictwo

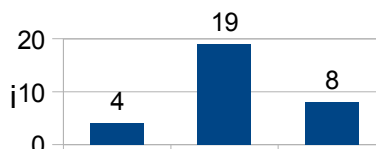

Wszyscy Nauczyciele pracują według autorskiego planu pracy.

Pytanie 19.

Czym dla Pani/ Pana jest program autorski?

1. programem stworzonym przeze mnie zatwierdzonym przez Ministerstwo Oświaty
2. programem napisanym przeze mnie
3. scenariuszem prowadzonych zajęć

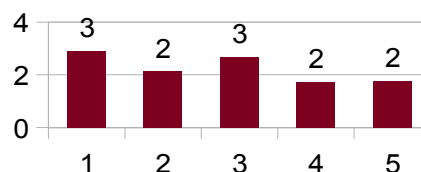

Program autorski to dla zdecydowanej większości respondentów program napisany przez nich samych (83%). 35% osób uznaje, że określeniem tym można nazwać *zbiór scenariuszy zajęć*, a 17% uznaje, że za autorski można uznać program zatwierdzony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Pytanie 20.

Podczas prowadzenia zajęć jest dla Pana(i) ważne aby wychowankowie: (proszę ponumerować w zależności od tego jak istotna jest to kwestia: 1 - bardzo ważna.....5 - mało ważna)

1. dostosowywali się do moich zaleceń i realizowali program [.....]
2. pracowali zespołowo [.....]
3. współpracowali z dziećmi z innych zajęć z innego obszaru [.....]
4. zdobyli wiedzę w danym zakresie [.....]
5. rozwijali się osobowościowo [.....]

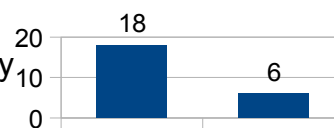
Nauczyciele uznają, że praca zespołowa, zdobycie wiedzy oraz rozwój osobisty są istotniejsze dla nich w czasie prowadzenia zajęć niż dostosowywanie się wychowanków do zaleceń i realizowanie programu oraz współpraca z dziećmi z zajęć z innego obszaru.

W odpowiedziach tych można dopatrzeć się rysu, według którego większe znaczenie dla Nauczycieli ma to jak rozwija się ich wychowanek, niż to jak realizowany jest program zajęć.

Pytanie 21.

Czy uważasz, że MDK2 wspiera rozwój zawodowy pracowników?

1. tak
- b nie

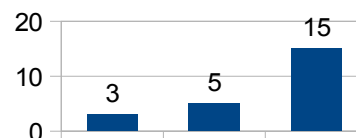
Większość Nauczycieli (78%) uważa, że MDK2 wspiera rozwój zawodowy nauczycieli. Przeciwnego zdania jest 26% respondentów.

Część III – wizja

Pytanie 22.

Pan(i) zdaniem sposób funkcjonowania MDK:

1. powinien zostać generalnie zreformowany
2. nie powinien zostać zmieniony
3. można wprowadzić niewielkie zmiany, (jeśli ma Pan(i) propozycje, prosimy o ich wpisanie)

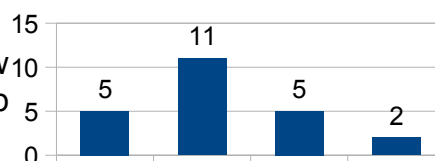
.....

Omawiając kwestię sposobu funkcjonowania MDK nr 2 należy zauważyć, że Nauczyciele zdecydowanie nie są zainteresowani ani utrzymaniem status quo (22%), ani rewolucyjnymi zmianami (13%). Większość nauczycieli (65%) jest za tym aby wprowadzać niewielkie zmiany bardziej na zasadzie ewolucyjnej.

Pytanie 23.

Czy brał(a) Pan(i) w przeciągu ostatnich 2 lat udział w szkoleniach wspierających rozwój zawodowy i/ lub osobisty?

1. nie
2. tak. 1 - 3 razy. Proszę napisać w jakich.....
3. tak. 4 - 7 razy. Proszę napisać w jakich.....
4. tak, więcej razy. Proszę napisać w jakich.....

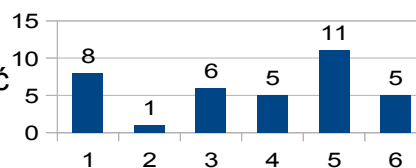

Jeśli chodzi o rozwój zawodowy, najwięcej osób (48%) brało udział w 1-3 szkoleniach w ciągu ostatnich 2 lat. Po 22% respondentów nie brała udziału w takich kursach, oraz była na nich obecna 4-7 razy w ciągu ostatnich 2 lat. Więcej razy szkoliły się 2 osoby.

Pytanie 24.

Za jakie szkolenia byłby/ byłaby Pan(i) skłonna zapłacić prywatnie?

1. kurs językowy
2. kurs obsługi komputera
3. szkolenie z nowoczesnych technologii multimedialnych
4. szkolenie z zakresu metod nauczania
5. warsztat rozwoju osobistego
6. inne, jakie?.....

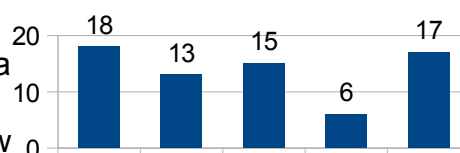

Wybierając szkolenie, za które Nauczyciele byłoby w stanie zapłacić we własnym zakresie, najczęściej wybierany jest warsztat rozwoju osobistego (48%), oraz kurs językowy (35%). Jedna osoba chciałaby szkolić się z zakresu obsługi komputera, ale już 26% zainteresowana jest nowymi technologiami multimedialnymi

Pytanie 25.

Moim zdaniem placówki oświatowe powinny (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)

1. dbać o prawa pracowników pedagogicznych
2. poprawiać warunki pracy nauczycieli
3. wspierać inicjatywy młodzieży
4. tworzyć nowe miejsca pracy
5. animować społeczność lokalną

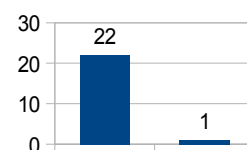

Nauczyciele sądzą, że placówki oświatowe powinny po pierwsze, dbać o prawa pracowników (78%) i poprawiać warunki pracy nauczycieli (57%), a po drugie, animować społeczność lokalną (74%), wspierać inicjatywy młodzieży (65%)

Pytanie 26.

Czy monitoruje Pan(i) losy swoich podopiecznych?

1. Tak
2. Nie

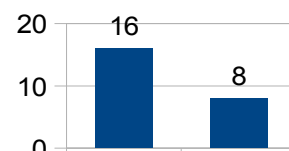

Zdecydowana większość Nauczycieli monitoruje losy swoich podopiecznych (96%)

Pytanie 27.

Czy MDK2 to Pani/Pana główne miejsce pracy?

1. tak
2. nie

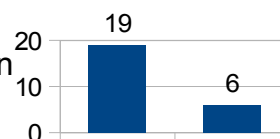

Dla większości osób MDK2 to główne miejsce pracy (70%). 35% osób stwierdza odwrotnie.

Pytanie 28.

Czy MDK2 to miejsce, gdzie najlepiej spełnia się Pani/ Pan zawodowo?

1. tak
2. nie, proszę ew. napisać dlaczego.....

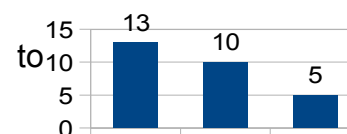

Trochę więcej niż połowa Nauczycieli uznaje, że spełnia się zawodowo pracując w MDK2 (57%). Przeciwnego zdania jest 26% osób.

Pytanie 29.

Jeśli miałby(miałaby) Pan(i) zmienić pracę pracowałby(pracowałaby) Pan(i):

1. w takiej samej placówce jak teraz
2. w tym samym obszarze zawodowym (oświata)
3. w innym obszarze

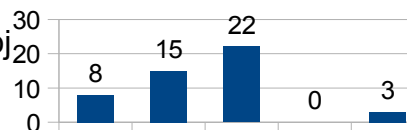

W sytuacji zmiany pracy ponad połowa osób (57%) deklaruje, że chciałaby pracować w podobnej placówce jak teraz, ten sam obszar wybrałoby 43% respondentów. Inny obszar wybrałoby 22% Nauczycieli.

Pytanie 30.

Jakie są główne czynniki wpływające na Pana/Pani rozwój w zawodowy?

1. szkolenia zewnętrzne
2. pasja młodzieży
3. aktywność własna
4. ostatnio nie czuję, abym się rozwijała/rozwijał
5. relacje ze współpracownikami

Do czynników mających wpływ na rozwój zawodowy Nauczyciele na pierwszym miejscu zaliczają aktywność własną (96%) oraz pasję młodzieży (65%). 35% osób uznało szkolenia zewnętrzne jako wpływające na ich rozwój zawodowy. Nikt nie wybrał odpowiedzi wskazującej na to, że nie rozwijają się zawodowo, a 3 osoby uznały, że istotne są w tej kwestii relacje ze współpracownikami.

Wnioski część I: Kwestie formalno – administracyjne

Według informacji udzielonych przez Nauczycieli, każdy z nich prowadzi średnio 4 grupy, w których tygodniowo bierze udział około 31 wychowanków. Większość prowadzi jeden typ zajęć. Zapełnienie grup jest duże i są pojedyncze wolne miejsca. Jeżeli chodzi o

staż pracy Nauczycieli, to jest on dość duży. Połowa z nich pracuje więcej niż 10 lat, a mniej niż 5 lat pracuje około 1/4 odpowiadających.

MDK nr 2 dla pracujących tam osób to przede wszystkim miejsce pracy i wypełniania pasji. Analizując relacje panujące między pracownikami, można zauważyć po pierwsze swego rodzaju tendencje indywidualistyczne w tym sensie, że relacje nie są postrzegane jako coś bardzo istotnego, oraz że większość Nauczycieli nie odczuwa potrzeby pogłębienia kontaktu ze współpracownikami. Po drugie, można stwierdzić, że relacje między pracownikami są dobre. W ankietach Nauczyciele nie ujawniali problemów interpersonalnych, a o innych osobach wypowiadały się pozytywnie.

Spośród czynników, które mają istotny wpływ na pracę, do pozytywnych Nauczyciele zaliczają głównie te, które związane są raczej z klimatem placówki. Wybierając te, które mają negatywny wpływ wymieniają te, które są związane z aspektem finansowym pracy w MDK2

Większość Nauczycieli uznaje, że sale są wyposażone odpowiednio do ich potrzeb. Jeśli chodzi o przestrzeń wokół placówki, to Nauczyciele widzą jej bardzo duży potencjał, zauważają jednakże, że nie jest dostosowana do potrzeb osób z niej korzystających. Komputer to pomoc dydaktyczna, która jest najczęściej używana przez Nauczycieli, ale odsetek osób korzystających podczas zajęć z internetu jest niski.

Wnioski część II: Kwestie merytoryczno – organizacyjne

Odnosząc się do programów nauczania Nauczyciele stwierdzają, że generalnie pomagają im one w pracy. Wszyscy z nich samodzielnie piszą program, który w większości przypadków nie jest zatwierdzany przez wyższe organy. Jest on tworzony jako dostosowany do potrzeb i oczekiwań uczestników, jak również do stylu pracy Nauczyciela. W czasie zajęć istotne dla prowadzących jest to, aby wychowankowie budowali własne kompetencje, a nie koniecznie wypełniali zalecenia programowe.

Zdecydowana większość respondentów pozytywnie ocenia pracę dyrektor placówki zarówno pod względem sposobu zarządzania jak i sposobu odnoszenia się do podwładnych.

Wnioski część III: Wizja

Jeżeli chodzi o sposób funkcjonowania MDK2 to Nauczyciele nie są zainteresowani ani zachowaniem *status quo* ani wprowadzeniem zmian rewolucyjnych. Powinny odbywać się raczej na zasadzie małych, pojedynczych ewolucyjnych kroków. Nauczyciele dostrzegają potencjał MDK do tego by obejmował swoim wpływem szerokie grupy odbiorców, oraz pełnił funkcję animatora środowiska lokalnego. Oczekiwania co do powinności placówki są liczne i duże. Prawie wszyscy Nauczyciele monitorują dalsze losy wychowanków.

Nauczyciele najchętniej zainwestowaliby we własne szkolenia w obszarze rozwoju osobistego i kursu językowego. Większość nauczycieli bierze udział w takich szkoleniach 1-2 razy w roku i aktualnie raczej nie uważają, że jest to czynnik wspierający ich rozwój zawodowy.

MDK2 to miejsce, gdzie najpełniej zawodowo spełniają się nawet ci Nauczyciele, dla których nie jest to główne miejsce pracy i duża część respondentów widzi miejsce własnej drogi zawodowej w takiej placówce.

Tym, co głównie motywuje Nauczycieli do pracy jest, z jednej strony, aktywność własna, a z drugiej pasja młodzieży, z którą pracują.

Wnioski i rekomendacje

W ostatniej części raportu wymienione zostaną najistotniejsze wnioski z badań diagnostycznych oraz rekomendacje dla zainteresowanych osób czy instytucji.

Wnioski

MDK jako organizacja

Należy zaznaczyć, że Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 cieszy się bardzo wysokim poziomem zaufania tak wśród społeczności lokalnej, jak i wśród uczestników zajęć. Zarówno pracownicy placówki, jak i uczestnicy zajęć wyrażają silne poczucie przynależności do instytucji MD2. Lokalizacja to zdecydowany atut, choć okazuje się, że nie dla wszystkich znane jest dokładne położenie placówki. Oferta oceniania jest jako dostosowana do potrzeb środowiska.

Nauczyciele

Pracownicy pedagogiczni oceniają, że MDK2 to dla nich miejsce pracy, jak i miejsce wypełniania pasji. Pracują w zindywidualizowany sposób, ale relacje z innymi pracownikami są postrzegane jako bardzo dobre. Ponadto, pracownicy pedagogiczni zauważają potencjał MDK do działań na rzecz społeczności lokalnej. Przez uczestników zajęć oraz rodziców opisywani są jako przyjaźni, kompetentni i zaangażowani. Nauczyciele widzą potrzebę pewnych zmian, jednak określają ją jako nie „rewolucyjną”, a raczej stopniową „ewolucyjną”.

Dzieci i młodzież

To, co wydaje się być istotne w wynikach ankiet, to fakt, iż młodzi uczestnicy zajęć są zaangażowani w życie Młodzieżowego Domu Kultury nr 2. Ważne jest również to, że uczestniczą w zajęciach z motywów wewnętrznych – wykazują podmiotowy stosunek do instytucji. Jeśli chodzi o sposób pracy w MDK2, dzieci i młodzież preferują styl pracy grupowej. Relacje wśród rówieśników zostały ocenione jako pozytywne. Tak też określono stosunek młodych ludzi do nauczycieli. Uczestnicy zajęć deklarują, iż nie znają osób, które narzekają na MDK2

Rodzice

Rodzice uczestników zajęć w MDK2 są przede wszystkim zadowoleni z tego, że ich dzieci mają możliwość kontaktu ze sztuką, którego nie zapewnia szkoła. Ponadto mają pozytywny stosunek do samej instytucji jak i do nauczycieli; komunikację z nimi oceniają jako dobrą. Są w takim stopniu zadowoleni z działalności placówki, że są gotowi inwestować wiele środków własnych, aby ich dzieci w dalszym ciągu korzystały z oferty MDK 2.

MDK2 w społeczności lokalnej

Najistotniejszym wnioskiem z badań jest fakt przywiązania społeczności lokalnej do MDK2. Jej członkowie uważają tę placówkę za część ich wspólnoty, bez której okoliczni mieszkańcy utraciliby ważną instytucję, w stosunku do której mają głębokie zaufanie, wypracowane wieloletnią współpracą.

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 to istotna część społeczności lokalnej. Dzięki jego osadzeniu w strukturach miejskich, osoby i instytucje mają poczucie bezpieczeństwa co do ciągłości jego funkcjonowania. Z badań wynika bardzo pozytywny stosunek do MDK wśród wszystkich respondentów - wyrażają satysfakcję, poczucie przynależności i identyfikacji z MDK2.

Rekomendacje

Działania lokalne

Wśród istotnych ograniczeń, na jakie wskazują wyniki badań diagnostycznych, jest brak koordynacji działań wśród instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży w społeczności lokalnej. Organizacje, które *de facto* docierają do tej samej grupy docelowej, i mają wspólne cele i wizję, nie integrują działań podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży. Może to wynikać z niemożności odwołania się do jednej strategii. Jej ustanowienie najprawdopodobniej ułatwiłoby komunikację, planowanie wspólnych działań, współodpowiedzialność za funkcjonowanie społeczności lokalnej i tworzenie partnerstw lokalnych, a tym samym pomogłoby rozwijać kapitał społeczny.

Za istotne uznaje się też niewystarczające działania informacyjno-marketingowe. Badania wskazują na niedostateczną wiedzę o nim wśród reprezentantów instytucji

pobliskich Młodzieżowemu Domowi Kultury nr 2. Gdyby do wszystkich docierały informacje dotyczące oferty, lokalizacji, zasobów i kalendarza wydarzeń w MDK2, z pewnością ułatwiłoby to nawiązywanie współpracy międzyinstytucjonalnej. Działania PR-owe mogłyby pociągnąć za sobą kolejnych zainteresowanych działalnością placówki, przyczyniając się do efektywniejszego jej działania.

Kolejną propozycją jest poszerzenie oferty MDK2 także dla innych grup wiekowych, np. seniorów czy osób w wieku średnim. Z badań wynika, że istnieje takie zapotrzebowanie wśród społeczności lokalnej, a i sami pracownicy MDK2 wskazują na taką możliwość. Dzięki takim działaniom, Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 stałby się miejscem szeroko pojętej integracji. Istotne byłoby tu jednak nie tyle włączenie działań skierowanych do pozostałych grup wiekowych, ile zorganizowanie przestrzeni, w której osoby reprezentujące różne pokolenia mogłyby się spotkać i doświadczyć poczucia wspólnotowości, jaką daje pokonywanie barier międzypokoleniowych. W rezultacie młodzi ludzie doświadczyliby wsparcia osób starszych, a ci z kolei mieliby szansę przekazania wiedzy merytorycznej i życiowej, którą nagromadzili w ciągu życia. Jest bowiem jasnym fakt, że młodzi ludzie łakną autorytetów, których niedostatek jest dziś widoczny, zaś naturalną potrzebą starszych ludzi jest pomoc młodszemu (Erikson 2000). W ten sposób MDK stałby się swego rodzaju domem wielopokoleniowym, który stwarzałby przestrzeń do integracji, wymiany międzypokoleniowej i rozwoju, zapobiegając tym samym wykluczeniu społecznemu.

Rozwój instytucji

Młodzieżowy Dom Kultury to potężne źródło zasobów społecznych, infrastrukturalnych oraz osobowościowych. Dlatego widać tu pole do rozwoju, m.in. poprzez podniesienie kompetencji kadry wychowawczej w zakresie projektowania czy pozyskiwania funduszy. Uważa się, iż pozytywnym oddziaływaniem mogłoby być również zmniejszenie poziomu zhierarchizowania wśród kadry MDK2 oraz zwiększenie ilości działań grupowych podczas zajęć. Te zmiany umożliwiłyby przeniesienie akcentu z pracy indywidualnej, której celem jest rozwijanie talentów i edukacja artystyczna na taką, która umożliwia budowanie tożsamości i rozwój osobisty. Niedoceniana forma pracy typu projektowego realizuje wszystkie cele edukacji nieformalnej, do których realizacji

Młodzieżowe Domy Kultury wydają się najbardziej odpowiednim miejscem. Praca zespołowa jest formą pracy stosowaną już od lat w placówkach zagranicznych. Dzieje się tak nie bez przyczyny – to właśnie integracja ludzi, obszarów działań i stylu pracy daje takie rezultaty, jak: wzrost kompetencji społecznych, wzrost wrażliwości na potrzeby drugiej osoby, wieloaspektowe podejście do problemu, pogłębienie wiedzy o samym sobie, umiejętność kooperacji i osiągania kompromisów, odnalezienie swojego miejsca w grupie (a co za tym idzie – kształtowanie własnej tożsamości), badanie ról społecznych, poczucie współodpowiedzialności za zadanie i za członków grupy, umacnianie więzi, umiejętność sprawnego komunikowania się i wiele innych. Bardzo często w szkole nie ma wystarczającej ilości czasu na pracę zespołową, w związku z czym dzieci są zmuszone pracować indywidualnie, nie potrafią prosić o pomoc czy odkrywać własnych możliwości, stają się wrażliwe jedynie na własne potrzeby i często nie potrafią się efektywnie komunikować. Praca grupowa, którą można łatwo realizować w ramach edukacji pozaformalnej stosowanej z założenia w instytucjach takich jak Młodzieżowe Domy Kultury, jest wspaniałym narzędziem do uzupełnienia rozwoju i uzupełniania wiedzy formalnej, zdobywanej w szkole.

Pomocne w rozwoju działalności Młodzieżowego Domu Kultury może też być zwiększenie integracji wewnętrznej zespołu pracowniczego. Zaznaczono już w rekomendacjach znaczenie integracji ze społecznością lokalną, jednak jako pomoc bezpośrednią uważać można też wspólnotowość wśród kadry MDK. Może ona sprzyjać nie tylko tak istotnej z perspektywy rozwojowej identyfikacji z MDK, ale również może przyspieszać proces wymiany informacji, współpracy merytorycznej, ewaluacji działań oraz wsparcia interpersonalnego, które jest tak istotne dla członków grup (a grupą niewątpliwie jest kadra MDK).

Ze względu na funkcjonalne i estetyczne położenie MDK2 ocenia się jego lokalizację jako ogromny zasób. Mimo to, infrastruktura wewnątrz i na zewnątrz wymaga znacznych modyfikacji, aby móc wykorzystać w pełni jej możliwości.

Należy w końcu zwrócić uwagę na potrzebę nawiązywania współpracy Młodzieżowego Domu Kultury po pierwsze - z lokalnymi instytucjami i tworzenia z nimi partnerstw lokalnych, ale również zawiązywania kooperacji z zagranicznymi placówkami

i instytucjami. Takie związki są źródłem rozwoju (szczególnie, jeśli bierzemy pod uwagę rozwój dzieci i młodzieży) i inspiracji. Spotkania międzykulturowe przyczyniłyby się do poszerzenia horyzontów wszystkich użytkowników i umożliwiłyby nowe spojrzenie na znaczenie uczestnictwa w Młodzieżowym Domu Kultury nr 2 dla wielu pokoleń. Wymiana mogłaby być bodźcem do rozwoju, zachętą do realizacji pomysłów oraz motywacją do zmian.

Reasumując można stwierdzić, że Młodzieżowy Dom Kultury na 2 w Poznaniu to instytucja, która wypełnia działania, do których realizacji została powołana, jednakże w obliczu niezwykle szybko zmieniającego się kontekstu społeczno – kulturowego niezbędne staje się dopasowanie stylu aktywności do współczesnych warunków.

Literatura

Komunikat Komisji. Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. (2010). Komisja Europejska. Bruksela. str. 5-6

Komunikat Komisji. Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. (2010). Komisja Europejska. Bruksela. Str. 15

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. W sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie. (2006). Parlament Europejski. Bruksela.

Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004–2020. (2003). Ministerstwo Kultury, Warszawa.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju. T. 2. (2012). Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Warszawa. Str. 53

Strategia rozwoju miasta Poznania do roku 2030. (2010). Koordynacja prac: Kayser, T. J. Poznań. Str. 10

http://www.mdk2.pl/images/mdk2/statut_10.09.2012.pdf

Praca magisterska Ewy Sasiak pt. Działalność zorganizowana a rozwój tożsamości w okresie dorastania pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Izabeli Brzezińskiej (Instytut Psychologii UAM)

Luyckx, K., Schwartz, S. J., Berzonsky, M. D., Soenens, B., Vansteenkiste, M., Smits, I., Goossens, L. (2008). Capturing ruminative exploration: extending the four-dimensional model of identity formation in late adolescence. *Journal of Research in Personality*, 42, 58 – 82.

<http://www.unesco.pl/sourcesedu/>

http://www.obserwatoriumkultury.pl/files/study/regionalne_domy_i_orodki_kultury__analiza_funkcjonowania.pdf

https://www.dropbox.com/s/wpsucnvnwdly46b/miejskiepolkulturalne_fin.pdf (str. 70)

<http://fundacja.kek.edu.pl/wp-content/uploads/2012/10/edukacja-nieformalna.pdf> (str. 7)

<http://fundacja.kek.edu.pl/wp-content/uploads/2012/10/edukacja-nieformalna.pdf>

http://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/Konsultacje/strat_rozw_kult_2020_prog_edu_kult_proj.pdf

https://www.dropbox.com/s/wpsucnvnwdly46b/miejskiepolkulturalne_fin.pdf (str. 69)

http://www.zoomnadomykultury.pl/data/files/raport_zoom.pdf (str. 29)

[http://www.obserwatoriumkultury.pl/files/study/rola_instytucji_kultury_w_spoecznociach_wiejskich_na_przykadzie_gminy_mielnik_w_wojewodztwie_podlaskim.pdf](http://www.obserwatoriumkultury.pl/files/study/rola_instytucji_kultury_w_spoecznociach_wiejskich_na_przykladzie_gminy_mielnik_w_wojewodztwie_podlaskim.pdf) (str. 98)

http://rszarf.ips.uw.edu.pl/pdf/miws_panorama.pdf

(http://www.diagnoza.com/pliki/raporty/Diagnoza_raport_2011.pdf str. 163)

<http://www.ekonomiaspoleczna.pl/files/ekonomiaspoleczna.pl/public/Biblioteka/2006.4.pdf>
(str. 38)

http://www.mlodziez.org.pl/sites/mlodziez.org.pl/files/publication/216/pakiet_szkoleniowy_8_integracja_spoeczna_pdf_11781.pdf

http://www.tpp.org.pl/pliki/raport_o_systemie.pdf

http://www.studreg.uw.edu.pl/pdf/2011_2_mularska_kucharek.pdf (str. 80)

Robert Putnam, Robert Leonardi, Rafaella Y Nanetti: Demokracja w działaniu : tradycje obywatelskie we współczesnych Włoszech. Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak ; Warszawa : Fundacja im. Stefana Batorego, 1995

http://www.mlodziez.org.pl/sites/mlodziez.org.pl/files/publication/447/uczestnictwo_mlodzi_zy_pajp_czesc_1_pdf_89503.pdf

Zaufanie społeczne jako nowoczesna forma patriotyzmu i obywatelskości. Raport z badań i konspekt warsztatów. Wyższa Szkoła Europejska im. Ks. Józefa Tischnera Kraków 2008

Erikson, E., H. (2000) Dzieciństwo i społeczeństwo, Warszawa .Dom Wydawniczy REBIS

Załączniki

Załącznik nr 1 Ankieta dla młodzieży

Poniższa ankieta jest efektem inicjatywy Centrum Badań i Działań Społeczno-Kulturowych (CBDeSK) Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz studentów psychologii UAM specjalności Animacja Społeczności Lokalnych. Jej celem jest sporządzenie diagnozy działalności MDK2. Prosząc o współpracę, zapraszamy do wypełnienia krótkiej ankiety. Nie zajmie ona więcej niż 10 min czasu. Warto dodać, że ankieta jest anonimowa. Dziękujemy!

1. Dzięki MDK moje życie jest:
  - a. ciekawsze
  - b. nudne
  - c. nie widzę wpływu
2. Mieszkam:
  - a. w tej samej dzielnicy, gdzie znajduje się MDK2
  - b. w innej dzielnicy, ale niedaleko
  - c. poza granicami Poznania
3. Czuję, że w MDKu:
  - a. nie mogę rozwinąć skrzydeł
  - b. nikt mnie nie rozumie
  - c. mogę robić to, co mnie ciekawi
4. Do MDKu przychodzę:
  - a. bo chcę
  - b. bo rodzice chcą, żebym chodził/a
  - c. bo moi znajomi też chodzą
  - d. bo zajęcia w innym miejscu są za drogie
5. Zajęcia w MDK 2 rozwijają u mnie:
  - a. wyobraźnię
  - b. umiejętność pracy w zespole
  - c. sprawność ruchową
  - d. wyobraźnię muzyczną
  - e. zdolności językowe
  - f. pamięć
  - g. kreatywność
  - h. inne, jakie? .....
6. Lubię pracować:
  - a. sam
  - b. w grupie
  - c. w parze

- d. z nauczycielem
7. To co robię w MDK 2 jest (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):
- a. powodem do dumy
  - b. nudne
  - c. interesujące
  - d. oryginalne
  - e. akceptowane przez moich rodziców
  - f. rozwijające
  - g. inne niż to, co robię w szkole
  - h. mało rozwijające
8. Inni uczestnicy działań w MDK 2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):
- a. są moimi znajomymi
  - b. spotykam ich tylko w MDK 2
  - c. spotykam też w szkole
  - d. często narzekają na MDK 2
  - e. chciałbym/chciałabym lepiej ich poznać
  - f. są aktywni
  - g. są przyjaźni
9. Nauczyciele w MDK2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):
- a. zawsze wydają się mieć rację
  - b. mają partnerskie podejście
  - c. narzucają swoje zdanie
  - d. są pomocni i wspierający
  - e. nie tylko uczą, ale także zmieniają moje życie i to, kim jestem
  - f. są znudzeni
  - g. są twórczy i kreatywni
  - h. rzadko wykorzystują nowe technologie i internet
10. Samorząd MDK:
- a. nie jest do niczego potrzebny
  - b. będzie umożliwiał mi wpływanie na to, co dzieje się w MDK
  - c. to pomysł nauczycieli
  - d. to coś, czego zawsze brakowało
  - e. nie słyszałem/ am nic o nim
11. Na zajęciach w MDK2 wolałbym (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):
- a. pracować w grupie
  - b. aby różne grupy zajęciowe współpracowały
  - c. pracować sam
  - d. aby słuchano tego, co mówię
  - e. pracować indywidualnie z nauczycielem

Załącznik nr 2 Ankieta dla dzieci

Poniższa ankieta jest efektem inicjatywy Centrum Badań i Działań Społeczno-Kulturowych (CBDeSK) Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz studentów psychologii UAM specjalności Animacja Społeczności Lokalnych. Chcemy dowiedzieć się, jak działa Młodzieżowy Dom Kultury nr 2. Bardzo prosimy o jej wypełnienie. Warto dodać, że ankieta jest anonimowa. Dziękujemy!

1. Dzięki MDK moje życie jest:
  - ☐ lepsze
  - ☐ gorsze
  - ☐ nie widzę wpływu
2. Mieszkam:
  - ☐ w tej samej dzielnicy, co MDK2
  - ☐ w innej dzielnicy, ale niedaleko
  - ☐ poza granicami Poznania
3. Do MDKu przychodzę:
  - ☐ bo chcę
  - ☐ bo rodzice chcą, żebym chodził/a
  - ☐ bo moi znajomi też chodzą
  - ☐ bo zajęcia w innym miejscu są za drogie
4. Lubię pracować:
  - ☐ sam
  - ☐ w grupie
  - ☐ w parze
  - ☐ z nauczycielem
5. To co robię w MDK 2 jest (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):
  - ☐ powodem do dumy
  - ☐ nudne
  - ☐ ciekawe
  - ☐ różne od tego co robią inni
  - ☐ moi rodzice to lubią
  - ☐ rozwijające
  - ☐ inne niż to co robię w szkole
  - ☐ bardzo to lubię
6. Inni uczestnicy działań w MDK 2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):
  - ☐ są moimi znajomymi
  - ☐ spotykam tylko w MDK2
  - ☐ spotykam też w szkole
  - ☐ często narzekają na MDK 2
  - ☐ chciałbym/chciałabym lepiej ich poznać
  - ☐ są aktywni

- są weseli

7. Nauczyciele w MDK2 (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

1. zawsze wydają się mieć rację
2. traktują mnie jak równego sobie
3. chcą, żebym zawsze robił/a to, czego chcą
4. często mi pomagają
5. nie tylko uczą, ale także zmieniają moje życie i to kim jestem
6. są znudzeni
7. robią nowe i ciekawe rzeczy
8. rzadko wykorzystują komputery i internet

8. Na zajęciach w MDK2 wolałbym (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

1. pracować w grupie
2. pracować sam
3. aby słuchano tego, co mówię
4. pracować tylko z nauczycielem

Załącznik nr 3 Ankieta dla Rodziców dzieci

Poniższa ankieta jest efektem inicjatywy Centrum Badań i Działań Społeczno-Kulturowych (CBDeSK) Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz studentów psychologii UAM specjalności Animacja Społeczności Lokalnych. Jej celem jest sporządzenie diagnozy działalności MDK2. Prosząc o współpracę, zapraszamy do wypełnienia krótkiej ankiety. Nie zajmie ona więcej niż 10 min czasu. Warto dodać, że ankieta jest anonimowa. Dziękujemy!

1. Czy Pan(i) zadowolony/a z zajęć, na które uczęszcza Pana(Pani) dziecko?
  - a. tak
  - b. nie
2. Mieszkam:
  - a. w tej samej dzielnicy, gdzie znajduje się MDK2
  - b. w innej dzielnicy, ale niedaleko
  - c. poza granicami Poznania
3. Proszę określić na skali, w jakim stopniu Pana/Pani zdaniem Pana/Pani dziecko rozwija się w MDK2?

rozwija się wszechstronnie   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   nie rozwija się

4. Czy jest Pan/Pani zadowolony z komunikacji z pracownikami MDK2?
  - a. Tak
  - b. Nie
  - c. Nie mam potrzeby komunikowania się z nimi
5. Wybrałam zajęcia w MDK 2 dla swojego dziecka, bo (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):
  - a. są tanie
  - b. są ciekawe
  - c. są blisko domu
  - d. chodzą tam jego koledzy i koleżanki
  - e. w szkole nie ma takich zajęć
  - f. chcę żeby miało kontakt ze sztuką
  - g. tak chciała/chciał
  - h. inne (jakie?)
6. W MDK 2 poprawiłabym (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):
  - a. Plan zajęć
  - b. Ofertę edukacyjną
  - c. Podejście nauczycieli do dzieci (na jakie?.....)
  - d. Wygląd sal i/lub ich wyposażenie
7. Nauczyciele w MDK 2 są (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):
  - a. przyjaźni

- b. mało pomysłów
  - c. kompetentni
  - d. sprawiedliwi
  - e. pomocni
  - f. otwarci na rozmowę
  - g. faworyzują niektóre dzieci
  - h. mają innowacyjne pomysły
  - i. pełni pasji
8. Zajęcia w MDK 2 rozwijają u dziecka (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):
- a. wyobraźnię przestrzenną
  - b. umiejętność pracy w zespole
  - c. koordynację ruchową
  - d. wyobraźnię muzyczną
  - e. zdolności językowe
  - f. pamięć
  - g. kreatywność
  - h. inne, jakie? .....
9. Czy znałeś/ znałaś prywatnie któregoś z nauczycieli MDK2 zanim dziecko zaczęło uczęszczać na zajęcia?
- a. tak
  - b. nie
10. Infrastruktura MDK 2 jest
- a. przyjazna dzieciom
  - b. raczej przyjazna
  - c. nieprzystosowana do warunków pracy
  - d. nie mam zdania
11. Czy zauważył Pan/Pani zmiany w MDK2 na przestrzeni kilku ostatnich lat?
- a. tak - pozytywne
  - b. tak - raczej pozytywne
  - c. tak - negatywne
  - d. nie

Załącznik nr 4 Ankieta dla pracowników pedagogicznych

Poniższa ankieta jest efektem inicjatywy Centrum Badań i Działań Społeczno-Kulturowych (CBDeSK) Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz studentów psychologii UAM specjalności Animacja Społeczności Lokalnych. Jej celem jest sporządzenie diagnozy działalności MDK2. Prosząc o współpracę, zapraszamy do wypełnienia krótkiej ankiety. Nie zajmie ona więcej niż 10 min czasu. Warto dodać, że ankieta jest anonimowa. Dziękujemy!

Część I - kwestie formalno-administracyjne

- 1 MDK 2 jest dla Pana/ Pani (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)
  - a miejscem pracy,
  - b miejscem przyjemnych spotkań
  - c jednym z wielu zobowiązań
  - d miejscem wypełniania pasji
- 2 Pana/i staż pracy w MDK2 wynosi:
  - a 1-5 lat
  - b 6-10 lat
  - c powyżej 10 lat
- 3 Na moje zajęcia tygodniowo uczęszcza około ..... (liczba) wychowanków.
- 4 Prowadzę zajęcia z ..... (liczba) grupami wychowanków.
- 5 Czy zdarza się, że ma Pan(i) wolne miejsca w grupach wychowanków
  - a tak, w większości grup
  - b tak, w kilku grupach
  - c nie
- 6 Uważa Pan/ Pani, że sale są wystarczająco wyposażone:
  - a słabo
  - b dobrze
  - c odpowiednio do moich potrzeb
- 7 Prowadzę ..... (liczba) różnych typów (np. plastyczne, muzyczne) zajęć.
- 8 W jaki sposób poniższe czynniki wpływają na Pańską pracę w MDK2 - jeżeli pozytywnie, proszę ująć w kółko (+), jeśli negatywnie (-)

a obecne zarobki	(+)	(-)
b atmosfera palcówki	(+)	(-)

- c statut placówki (+) (-)
- d możliwość awansu/nagrody (+) (-)
- e lokalizacja MDK (+) (-)
- f zarządzanie placówką (+) (-)
- g zachowanie podopiecznych (+) (-)
- h inne, proszę napisać jakie?.....

9 Jak postrzega Pan(i) innych pracowników MDK2 (proszę podkreślić grupę; można wybrać więcej niż 1 grupę):

uważam za skore do współpracy	<i>nauczyciele</i>	<i>pracownicy administracyjni</i>	<i>pracownicy obsługi</i>
uważam za przyjaznych	<i>nauczyciele</i>	<i>pracownicy administracyjni</i>	<i>pracownicy obsługi</i>
uważam za kompetentnych	<i>nauczyciele</i>	<i>pracownicy administracyjni</i>	<i>pracownicy obsługi</i>
nie mam z nimi kontaktu	<i>nauczyciele</i>	<i>pracownicy administracyjni</i>	<i>pracownicy obsługi</i>
chciałbym mieć z nimi większy kontakt	<i>nauczyciele</i>	<i>pracownicy administracyjni</i>	<i>pracownicy obsługi</i>
uważam za mało zaangażowanych w to co dzieje się w MDK	<i>nauczyciele</i>	<i>pracownicy administracyjni</i>	<i>pracownicy obsługi</i>

10 Najbardziej odpowiada Pan(i):

- a praca indywidualna
- b praca w zespole

11 Oferta MDK 2 jest (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

- a szeroka, jeśli tak to dlaczego?.....
- .....
- b niewystarczająca, jeśli tak, to co by Pan/i chciał/a zmienić/ dodać?.....
- .....
- c dostosowana do potrzeb środowiska lokalnego
- d za bardzo skupiona na rozwoju artystycznym
- e za bardzo skupiona na rozwoju edukacyjno - wychowawczym
- f nadmiernie skierowana na nauczanie indywidualne

12 Przestrzeń wokół MD2:

- a sprzyja pozytywnej atmosferze
- b wykorzystuję ją do realizacji zajęć
- c jest dostosowana do potrzeb placówki
- d inspiruje mnie
- e nie sprzyja realizacji zadań, jeśli tak, to dlaczego.....

13 Czy podczas zajęć korzysta Pan(i) z (proszę zaznaczyć właściwe):

a Internetu	często	rzadko	nigdy
b tablicy	często	rzadko	nigdy
c komputera	często	rzadko	nigdy
d rzutnika	często	rzadko	nigdy
e innych technologii			
multimedialnych	często	rzadko	nigdy
f innych, np.			

Część II - kwestie merytoryczno-organizacyjne

14 Roczne programy nauczania są dla Pana(i):

- a utrudnieniem pracy
- b wspierają pracę - określają plan działania
- c nie mam zdania

15 Na podstawie czego tworzona jest oferta MDK2?

- a statutu
- b możliwości kadrowych
- c oczekiwań i potrzeb środowiska
- d nie mam dostatecznej wiedzy na ten temat

16 Uważam, że obecny dyrektor MDK2 (proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź):

a sprawnie zarządza MDK2	tak	nie
b jest otwarta na współpracę	tak	nie

17 Na jakiej podstawie tworzy Pan(i) program własnych zajęć? (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

- a diagnozy zapotrzebowania środowiska
- b dostosowuję go do statutu

- c kompetencji uczestników
- d programu rocznego
- e własnych programów

18 Pracuje Pan(i) według planu pracy:

- a autorskiego
- b opracowanego przez kierownictwo

19 Czym dla Pani/ Pana jest program autorski?

- a programem stworzonym przeze mnie i zatwierdzonym przez Ministerstwo Oświaty
- b programem napisanym przeze mnie
- c scenariuszem prowadzonych zajęć

20 Podczas prowadzenia zajęć jest dla Pana(i) ważne aby wychowankowie: (proszę ponumerować w zależności od tego jak istotna jest to kwestia: 1 - bardzo ważna.....5 - mało ważna)

- a dostosowywali się do moich zaleceń i realizowali program [.....]
- b pracowali zespołowo [.....]
- c współpracowali z dziećmi z innych zajęć z innego obszaru [.....]
- d zdobyli wiedzę w danym zakresie [.....]
- e rozwijali się osobowościowo [.....]

21 Czy uważasz, że MDK2 wspiera rozwój zawodowy pracowników?

- a tak
- b nie

Część III – wizja

22 Pan(i) zdaniem sposób funkcjonowania MDK:

- a powinien zostać generalnie zreformowany
- b nie powinien zostać zmieniony
- c można wprowadzić niewielkie zmiany, (jeśli ma Pan(i) propozycje, prosimy o ich wpisanie)

.....

23 Czy brał(a) Pan(i) w przeciągu ostatnich 2 lat udział w szkoleniach wspierających rozwój zawodowy i/ lub osobisty?

- a nie
- b tak. 1 - 3 razy. Proszę napisać w jakich.....
- c tak. 4 - 7 razy. Proszę napisać w jakich.....

- d tak, więcej razy. Proszę napisać w jakich.....
- 24 Za jakie szkolenia byłby/ byłaby Pan(i) skłonna zapłacić prywatnie?
- a kurs językowy
  - b kurs obsługi komputera
  - c szkolenie z nowoczesnych technologii multimedialnych
  - d szkolenie z zakresu metod nauczania
  - e warsztat rozwoju osobistego
  - f inne, jakie?.....
- 25 Moim zdaniem placówki oświatowe powinny (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)
- a dbać o prawa pracowników pedagogicznych
  - b poprawiać warunki pracy nauczycieli
  - c wspierać inicjatywy młodzieży
  - d tworzyć nowe miejsca pracy
  - e animować społeczność lokalną
- 26 Czy monitoruje Pan(i) losy swoich podopiecznych?
- a Tak
  - b Nie
- 27 Czy MDK2 to Pani/Pana główne miejsce pracy?
- a tak
  - b nie
- 28 Czy MDK2 to miejsce, gdzie najpełniej spełnia się Pani/ Pan zawodowo?
- a tak
  - b nie, proszę ew. napisać dlaczego.....
- 29 Jeśli miałby(miałaby) Pan(i) zmienić pracę to pracowałby(pracowałaby) Pan(i):
- a w takiej samej placówce jak teraz
  - b w tym samym obszarze zawodowym (oświata)
  - c w innym obszarze
- 30 Jakie są główne czynniki wpływają na Pana/Pani rozwój w zawodowy?
- a szkolenia zewnętrzne
  - b pasja młodzieży
  - c aktywność własna
  - d ostatnio nie czuję, abym się rozwijała/rozwijał
  - e relacje ze współpracownikami

Kontakt

Centrum Badań i Działań Społeczno-Kulturowych

Fundacji Uniwersytetu im. Adam Mickiewicza w Poznaniu

ul. Rubież 46

61-612 Poznań

Tel.: +48 61 8279 762

Bernard Żołyniak

Tel. kom.: 660427363

e-mail: bernard.zolyniak@ppnt.poznan.pl

dr Agnieszka Rosińska

Tel. kom.: 602 155 485

e-mail: Agnieszka.Rosinska@amu.edu.pl